BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SIYASI HABER VE YORUM DERGISI SAYI: 212 1 MAYIS 1979 7.5 LIRA

DEMOKRATİK HAKLARIMIZI KULLANARAK YAŞATALIM!

Türk-iş'te koyu sarı liste kazandı

HALİL TUNÇ'UN BAŞKANLIKTAN AYRILDIĞI TÜRK-İŞ'TE DENİZCİER BAŞKAN, ŞİDE GENEL SEKRETER OLDU.

• bülent sayrı

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu XI. Genel Kurulu geçen hafta çalışmalarını tamamladı ve yeni yöneticiler belirlendi. Ortaya çıkan yapı ile, bir milyonu aşkın işçinin örgütlendiği Konfederasyonun üç yıllık geleceği, gerici-faşist kırmacı bir üst yönetimin pençesine teslim edildi. Genel Başkanlığa getirilen İbrahim Denizcier'in AP'li olduğunu bilmeyen yok. Nitekim Genel Başkanlığa seçilişinin ikinci gününde İbrahim Denizcier'e ilk kutlama telgrafı, o sırada Ege gezisinde bulunan AP Genel Başkanı Süleyman Demirel imzasıyla Muğla'dan gönderildi. Demirel telgrafında İbrahim Denizcier'in "çok değerli bir sendikacı" olduğundan sözederek Türk-İş'i ele geçirmenin sevincini gösterdi.

Türk-İş'te sosyal demokrat olarak adlandırılan ve sayıları 20'yi bulan sendika liderleri, Genel Kurul'dan sonra yaptıkları açıklamalarda üç yıl önce yapılan genel kuruldan sonraki hezimetlerinin ardından söylediklerinin aynısını tekrarladılar: "Oyuna geldik!" Oyna oyuna gelenler bu meslek erbabı değil, Türk-İş'in tabanındaki ilerici, sosyalist işçilerdi. Bu lider kişiler oyunun mizansenini hazırlayıp uygulamaya koyanların ta kendileriydi. Bir önceki genel kuruldan sonra bu Genel Kurul'a kastederek, "kıl payı kaçırdık, bir dahaki sefere" demagojisiyle, tabandan gelen baskıyı törpüleyen, erteleyen Türk-İş'in, beyinleri Amerika'ya ipotekli, sosyal demokrat etikettiyle dolaşan sendika başkanları, bu kez de aynı şeyi tekrarladılar: "Demokratik bir seçim olmadı!". Oyna oyun tam kuralına göre oynandı. Bunu saklamak artık daha bir zorlaşıyor. Zira Genel Kurul'da seçime giren İbrahim Denizcier ve Kemal Özer'in listelerinde yer alan isimlerin, genel başkan adayları dahil, birbirinden sınıfsal konum ve bakış açıları bakımından hiçbir nitel farkları olmaması dikkatleri çekti. Sadece Yol-İş'in Genel Sekreteri olan ve Konfederasyon teşkilatlanma sekreterliğine aday gösterilen Muzaffer Saraç namuslu, sınıf sendikacılığından yana tanınan bir kişi olarak listede yer alıyordu. O da yeterli oyu alamadı. Geri kalan, seçilen ve seçilmeyenlerin tümü, her hal ve koşulda "Amerikan Sendikacılığı"nın erdemlerini sayıp dünyayı bu gözle değerlendiren işçi sınıfı kemikleriydi. İcra Kurulu'na seçilenlerden, Sadık Şide, Kaya Özdemir AP-MHP yanlısı, Ömer Ergün bir gün CHP'li bir gün AP'li olarak ün yapan kişiler. Teşkilatlanma Sekreterliği'ne getirilen AP'li Orhan Erçelik de başkanı olduğu Tez-İş'in paranı zimmetine geçirmekten kısa süre önce tutukluluğu biten tecilli bir kişiydi. İşçilerin parasını yiyen Erçelik, Türk-İş'te sözü geçen örgüt başkanlarınca daha bir ödüllendirilmiş oldu.

Sosyal demokratların adayı olarak seçimlere giren ancak seçilemeyen Kemal Özer ile, listesinde yer alan Emin Kul, Ömer Ergün (seçildi), Çetin Soyak, "sınıf uzlaşmacılığı"nın, "partiler üstü politika"nın şampiyonluğunu yapan kişiler. Eğer Denizcier yerine bu liste kazanmış idi, Türk-İş'in gelecek üç yıllık yönetiminde hiçbir nitel değişme ya da yenilik olmayacaktı. Bu durumda, Genel Kurul'da hazır bulunan ve yurdun çeşitli bölgelerinden temsilen gelen delegeler Kongre'nin daha başında oyuna getirilmiş, salında aynı yere çıkan iki ayrı listeden birine evet demek durumuna sokulmuşlardı. Delegelerin iki seçeneği vardı: Ya "sağcı gericilerin" ya da, "sosyal demokrat gericilerin" listesinde oy kullanmak! Türk-İş'in bu Genel Kurul'undaki demokrasi anlayışı da önceklerden farklılık göstermemiş oluyordu.

Ancak tüm bu olumsuzluklara karşın, ilerici için umut ışıkları da yok değildi. Üst yönetimin pislığine bulaşmamış delegelerin birçoğu, yer yer Türk-İş imparatorluğunun temellerine dinamit koyan tavırlar almıyor değillerdi. Tüm-Tis Sendikası adına konuşan Şahin Akkaya şunları söylüyordu, yıllardır üst yönetime çöreklenmiş yazazlara: "Türk-İş yöneticileri 1 Mayıs Bayramına karşı çıkıyorlar. Kendileri 1 Mayıs törenlerini kutlamak için her yıl sosyalist ülkelere giderler, sonra da Türkiye'ye gelir bunun kutlanmasına karşı çıkarlar. Benim bir emekçi olarak bu bayramı kutlama olanağımı kullanmama neden karşı çıkıyorlar?"

Diğer bir konu delegeler, TCK'nın 141-142. maddelerinin kaldırılmasını, genel grevin yasaklanmasını, lokavtın yasaklanmasını, işçi sınıfının güç ve eylem birliğinin gerçekleşmesini isterken, yıllanmış yöneticilerin yüzeğini sulatıyorlardı...

Şimdi Türk-İş Genel Başkanlığı'na oturan Tek Gıda-İş Başkanı İbrahim Denizcier'in 100 bin üyeli Tek Gıda-İş Sendikası'na yeni bir karar aldırdığı belirtiliyor. Tek Gıda-İş yönetimindeki başkanlarına sadık işbirlikçilerin aldığı bu karar, başkanlarını rahat ettirmekten başka bir amaç güdüyor. Bugüne dek İstanbul'da oturan genel başkanlarına, Ankara'da, zevkine göre dayalı döşeli bir kat almak gibi küçük bir hediye!

Denizcier bugüne dek Tek Gıda-İş'ten fazla bir şey çarpamamıştı. Sadece son model bir "Mercedes"le, bir köşeye bıraktığı "dünyalık" binikimi. Ankara'da dayalı döşeli katın da fazla bir lafı mı olacak?...

DENİZLİ'DE DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLER TOPLANTISI YAPILDI

Denizli'de 22 Nisan günü TİP ve TSİP'in ortaklaşa düzenlediği "Emekçi Halk Gecesi ve Demokratik Hak ve Özgürlükler Toplantısı", binlerce kişinin katılımı ile yapıldı. Toplantıda TİP adına konuşan Merkez Yönetim Kurulu yedek üyesi Yavuz Çizmeci, CHP'nin boğuntu açmazına değindi ve demokratik hak ve özgürlüklerin boğulmasını ancak örgütlü birleşik gücün engelleyebileceğini söyledi. TSİP adına konuşan Veli Gürcan'dan sonra İşçi Kültür Derneği Tiyatro Bölümü bir gösteri sundu, bazı ozanlar deyişler okudular.

Toplantı başlamadan önce yığınak yapan polis birçok çağrılının içeri girmesini engellemeye çalıştı. Bu antidemokratik uygulamaya karşı koyan TİP İzmir Merkez İlçe Başkanı Ahmet Nalbantoğlu polis tarafından tartaklandı ve bazı görevlilerle birlikte gözaltına alındı. Ancak bu baskı girişimleri bir sonuç vermedi ve sosyalistlerin kararlı direnişiyle toplantı yapıldı.

ELAZIĞ AĞIN'DA FAŞİSTLER YENİ TERTİPLER PEŞİNDE

Elazığ'ın Ağın ilçesinde faşistler yeni provokasyonlar tezgahlamaya çalışıyorlar. Geçen hafta orta dereceli bir okulda başlatılan olaylar, TEK'te çalışan ve dışarıdan getirilen bazı kişilerce okul dışına taşınmak istendi. Ancak bu provokasyon çabaları ilerici, demokrat, yurtsever ve sosyalistlerin oluşturduğu antifaşist gücün uyanıklığı sonucu amacına ulaşamadı. İlericilerin kararlı direnişi sonunda dışarıdan getirilen faşistler ilçeyi terketmek zorunda kaldılar. Ağın'lı antifaşist güçler, faşistlerin bundan böyle de yeni provokasyonlar tezgahlayabileceği düşüncesiyle duyarlılıklarını koruyorlar. İlerici Ağın halkı yeni faşist saldırı ve tertiplere karşı uyanık ve kararlı biçimde bekliyor.

MHP MİTİNGİNE GELEN FAŞİSTLER RİZE'DE TERÖR YARATTI

Geçen hafta sonunda Türkeş'in de katıldığı bir MHP mitinginin yapıldığı Rize'de dışarıdan getirilen faşistler halk üzerinde terör yaratmaya çalıştılar ve saldırılarda bulundular. Mitingten birkaç gün önce Rize'ye gelmeye başlayan faşistler kentin çeşitli yerlerinde gösteriler yaptılar. Bu arada Rize vilayet binası ile Vali'nin makam otosu da faşistler tarafından taşlanarak hasar gördü. Bazı ilericiler saldırıya uğrayarak dövüldüler, ya da atılan taşlarla yaralandılar. Taşlı saldırılarda bulunan faşistler hakkında hiçbir işlem yapılmadı. Sadece tabancasıyla sağa sola ateş eden KTÜ öğrencisi Sadi Dinç adlı faşist yakalanarak gözaltına alındı. Faşistlerin özellikle son zamanlarda sıkıyönetimin kapsamını genişletmeye yönelik saldırıları dikkat çekiyor. Ancak hükümet ve yetkili emniyet makamları bu saldırılar karşısında suskunluklarını sürdürüyorlar.

MANİSA'DA FAŞİSTLER "KURTARILMIŞ BÖLGELER" İLAN EDİYOR

Faşist saldırı ve cinayet olaylarının son zamanlarda yoğunluk kazandığı Manisa'da bazı bölgelere ilerici olarak tanınan kişiler sokulmuyor. Uhupark içinde ve çevresinde sürekli olarak nöbet tutan faşist gruplar bu çevrede rastladıkları ilericilere saldırıyor ve tartaklıyorlar. Ancak bu saldırganlıklar ildeki yetkili makamlar tarafından sessizlikle karşılanıyor ve faşist saldırıların önlenmesine yönelik hiçbir girişim yapılmıyor. Polisin bu vurdumduymaz tutumu yüzünden il merkezinde olaylar hızla tırmandırılıyor. Manisa'daki ilerici, demokrat ve sosyalist güçler ise faşist saldırılara karşı direnişlerini kararlılıkla sürdürüyorlar. Bu kentte de faşist terörü ancak ilericilerin, demokratların, sosyalistlerin örgütlü birleşik gücü engelleyecektir.

YÜRÜYÜŞ

Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd. Şti. adına NİHAT SARGIN ● Genel Yayın Yönetmeni : Zeki KILIÇ ● Yazı İşleri Müdürü: Nejat KOCABIYIKOĞLU ● Teknik Sekreter: Bülent ARTAMLI ● Yönetim: Konur Sok. 15/8 Kızılay - ANKARA Tel: 17 45 81 ● İstanbul Bürosu: Piyerloti Cad. 21/1 Cumhuriyet - İSTANBUL Tel : 28 25 67 ● Avrupa Temsilciliği: CODOIFF 11/2 Square Vriez - 1040 Bruxelles - BELÇİKA Tel: 230 38 72 ● İlan Kapıları: Arka kapak renkli 25.500 TL., Arka Kapak siyah beyaz 18.000 TL., İç sayfalar sütun santimi 80 TL. Yayın ilanları % 50 indirimlidir. ● Baskı: Daily News Web Ofset Tesisleri ● Kapak: Uğur OKMAN

● Abone Koşulları: Yıllık 300. TL., Altı aylık 150. TL. ● AVRUPA: Altı aylık 375 TL. (30 DM), Yıllık 750 TL. (60 DM) ● AMERİKA: Altı aylık 500 TL., Yıllık 1000 TL. ● AVUSTRALYA - JAPONYA: Altı aylık 600. TL., Yıllık 1200 TL.

● Ödeme Adresi: TÜRKİYE: YÜRÜYÜŞ DERGİSİ POSTA ÇEKİ 150234 ● AVRUPA: CODOIFF POSTA ÇEKİ: 000-1164697-75 BRUXELLES-BELÇİKA

GERİCİLİĞE KARŞI TEK GÜÇ

YÜRÜYÜŞ

Son gelişmelerle birlikte Ecevit hükümeti, gerçek iktidar olma özelliğini artık bütünüyle yitirmiş gözükmektedir. Altı bağımsız bakanın hükümete verdiği muhtıradan sonra 3 CHP milletvekilinin istifası, hükümetin kendi geleceğine kendisinin yön veremez duruma düştüğünün, tersine bütünüyle kendisi dışında yönlendirilen gelişmelere bağımlı hale geldiğinin kesin işaretini vermiştir. Diğer bir deyişle Ecevit hükümetinin nesnel olarak sonu gelmiş, hükümetin süresi, kendisinin yerine ortaya çıkacak yeni hükümet alternatiflerinin oluşmasına bağlı hale gelmiştir.

Hükümetin on altı aylık geçmişine bugün geldiği noktadan geriye doğru bakıldığında, şu gerçek apaçık görülmektedir: Ecevit hükümeti, Türkiye'de emperyalizmin ve tekelci büyük burjuvazinin hedeflerine, geçmişteki denemelerden daha uygun iktidar biçimlerinin uygulanmasına geçiş için bir dönem olmuştur. Bu hükümet döneminde emperyalizm ve gerici güçler, daha geçerli ve uzun vadeli iktidar biçimlerine hazırlanmak için zaman kazanma olanağını bulmuşlar; bu iktidar biçimlerinin politik koşullarını olgunlaştırmanın uğraşı içinde olmuşlardır.

Emperyalizm ve tekelci büyük burjuvazi kendi çıkarlarına en uygun politik bileşimleri yaratmaya yönelirken, belli başlı gerici odaklar da, Demirel'in deyimiyle "hesapları"nı, daha güvenilir temeller üzerinde yapma olanağını Ecevit hükümeti döneminde bulmuşlardır. AP, politikasını, desteğine dayandığı emperyalizmin ve büyük burjuvazinin kendisine olan gereksinmesinin sürdüğünü ve arttığını kanıtlamış olmanın emniyeti içinde saptamaktadır. Demirel'in partisi, kitlelerdeki umut kırıklığına yaptığı yatırımın da meyvelerini toplayabileceğini görmüştür. Bu nedenle, insiyatifi bir çıkışta değil, adım adım ele geçirmeyi hesaplayan bir politika izlemektedir.

Diğer bir deyişle Demirel, kendisinin kuracağı bir hükümetin aleyhine ağır basacak başka alternatifleri önce birer birer tüketmeyi, bugünden hükümete talip olmaya yeğlemektedir. AP ağırlığındaki bir hükümet alternatifini bugünden dayatarak başarısızlığa uğratmak ve bu olasılığın şansını şimdiden yarı yarıya azaltmak, Demirel'in işine gelmemektedir. Bu nedenle de Demirel'in AP'si, hükümeti zayıflatmak üzere yapılan gerici çıkışları mümkün olduğunca kendisinden bağımsız gibi göstermeye çalışmaktadır. Böylece, Ecevit hükümeti düşürüldüğü takdirde, bu gelişmenin birinci derecedeki sorumluluğunu omuzlamış olmayacak ve dolayısıyla, hemen kendi ağırlığında bir hükümetin kuruluşuna girişmek gibi bir taahhüdün içine girmeyecektir.

Demirel, uzun sürecek bir hükümet bunalımının yaratacağı istikrarsızlıktan ve bunun sonuçlarından çekinmemekte midir? Büyük ölçüde çekinmemektedir. Çünkü herşeyden önce, dolaylı ya dadoğrudanbir ordu müdahalesinin kendi şansını yine de ortadan kaldırmayacağını hesaplamaktadır. Tam tersine böyle bir müdahalenin, bugünkü koşullarda en çok kendi şansını artıracağı inancındadır. Bunun da ötesinde, bir hükümet bunalımından doğabilecek istikrarsızlığın ve bunun sonuçlarının sorumluluğu, daha şimdiden CHP'nin hesabına yazılmış durumdadır. Dolayısıyla böyle ağır bir bunalımın doğuşu, Demirel'e göre kendisinin CHP üzerindeki yeni bir zaferi olacaktır.

On altı aylık Ecevit hükümeti dönemini, MHP de bir zaman kazanma ve toparlanma dönemi olarak geçirmiştir. Burada vurgulanması gereken önemli bir yön vardır: MHP'nin politikası için asıl olan, şu ya da bu biçimde hükümette olmaktan çok, şu ya da bu biçimde devlet aygıtı içine yerleşebilmek ve burada mevzilerini korumaktır. MHP için hükümet, bu temel amacı için bir araçtır. Bu nedenle MHP, politikasını, devlet aygıtı içinde faşist kadrolaşma olanaklarını koruyacak ya da geliştirecek bütün hükümet olasılıklarına kapıyı açık tutmak biçiminde çizmektedir. Bu arada hiç kuşkusuz, son bir buçuk yılda yarım yamalak da olsa açığa vurulmuş olan suçlarını örtbas edebilmeyi, kimi yaralarını kapamayı ve yeniden tam olarak meşrulaşmayı, birinci görev saymaktadır.

Bir nokta daha var: MHP, AP'den farklı olarak, ülke politikasında belirleyici insiyatifi kendi eline geçirmek gibi bir hesabın gerçekçi olmadığını bilmektedir. Bu nedenle, kendi lehine tercih ettiği hükümet biçimi olasılıklarından, kendisi için en yararlı olana değil, en güçlü şansa sahip olana yatırım yapmaktadır. Bu da yerli Führer kopyasının son günlerde dilinden düşürmediği "milli koalisyon" hükümetinden başkası değildir. "Milli koalisyon" önerisinin sahibi olarak ortaya çıkmak, ayrıca MHP'nin, devlet bürokrasisinin hiçbir kesimiyle karşı karşıya gelmemek, daha doğrusu bütün kesimleriyle bağ içinde olmak politikasıyla da tam tamına çakışmaktadır.

Kendi bağımsız etkinliğiyle değil ama, yatırım yaptığı güçlerin etkinliğiyle olaylara yön vermeye çalışan bir odaktan daha söz edelim: Maocu Aydınlık. Bu odağın da lanse etmeye çalıştığı hükümet formülünün adı, hiç şaşırmayalım, MHP'ninkinin bir kopyasıdır: "Milli birlik hükümeti". Türkiye'de gerici güçlerin faşist hareketin hemen yanındaki en ön safında yer tutmaya çalışan maocu odak, bütün burjuva partilerinin birleştiği bir hükümet biçiminin asıl darbeyi işçi sınıfının politik hareketine indireceğinin hesabını yapmaktadır. Bu yüzden de Metin Toker'in allahtan haftada bir gün yazdıklarını, Aydınlık yazarları hergün yazmayı marifet saymaktadırlar.

Evet. Emperyalizmin ve yerli tekelci büyük sermayenin çıkarlarına en uygun iktidar biçimi, ta 1973 seçimlerinden beri, değişik adlar altında "geniş tabanlı" hükümet formülü olarak somutlaşmıştır. Ecevit hükümetinden boşaltılacak yere oturtulmak üzere en güçlü dayatmayla gündeme getirilecek olan hükümet formülü de budur.

"Geniş tabanlı" hükümet formülünün gerçekleşme şansı ve koşulları nelerdir? Bu, ayrı bir konu. Ama bu formülün, neden emperyalizmin ve gericiliğin önde gelen temsilcilerinin en büyük güçle desteklediği formül olduğu ortadadır. Birincisi bu formül, emperyalizmin ve gericiliğin politikasını mümkün olan en geniş politik kesimlere onaylatarak uygulamanın aracı olacaktır. Böylece bugüne kadar emperyalizmin ve gerici güçlerin karşısında saf tutmuş olan kimi kesimlerin tarafsızlaştırılması, en azından etkisizleştirilmesi sağlanacaktır. İkincisi bu formül, tekelci büyük burjuvazinin ekonomik bunalımın faturasını emekçi halka ödetme politikasını "tek seçenek" gibi göstererek sunmanın en iyi yolu olacaktır. Üçüncüsü ülkedeki politik rejimin "burjuva demokratik" "partilere dayalı" görünümü korunacak, böylece emperyalizmin açık baskı rejimlerine arka çıkmaktaki sıkılganlığı da tatmin edilecektir. Ve bütün bu koşullar içinde, asıl hedef tahtasına işçi sınıfının politik hareketinin yerleştirilmesi sağlanacaktır.

Emperyalizmin ve gericiliğin Türkiye'deki iktidar biçimi bunalımının çözümünün son birkaç ayda neden bunca ivedilik kazandığı biliniyor. Ama son bir örnek, bu nedeni çarpıcı biçimde sergilemektedir.

NATO'nun militarist merkezlerinin, Sovyetler Birliği ile ABD arasındaki SALT-2 (stratejik silahların sınırlandırılması) anlaşmasını iki yıldır sabote etme girişimlerinin arkasında, silahlanma yarışını yeniden tırmandırma hesaplarının yattığı biliniyordu. ABD'nin İran'daki stratejik konumdaki casusluk üslerini yitirmesinden sonra, SALT-2 anlaşmasını denetlemek üzere sözümona Sovyetler Birliği'nin silahlanmasını kontrol altında tutabilmek için bölgedeki Amerikan üslerinin kaçınılmazlığını savunma yönünde bir kampanya başlatılmıştı. Bu kampanya, şimdi, Türkiye'deki özellikle Sinop ve Diyarbakır üslerinin güçlendirilmesini, SALT-2 anlaşmasının Amerikan Kongresinde onaylanmasının şartı gibi empoze etme boyutlarına varmıştır.

Fakat bu kadarla da kalmamaktadır. Yine SALT-2 anlaşmasını etkisizleştirebilmek için, anlaşmanın NATO'nun Avrupa'lı üyelerine de kabul ettirilmesi gerekçesiyle, NATO'nun kanat ülkelerine ve bu arada Türkiye'ye, orta menzilli Pershing balistik füzeleriyle "cruise" (kanatlı) füzelerinin yerleştirilmesi, NATO merkezlerinin koşulu olarak öne sürülmektedir. Ve bu koşulda direten de, Ecevit hükümetinin uluslararası kredi musluklarının açılması için aracılığına bel bağladığı Federal Almanya'dır... İşte Türkiye'nin umut bağlanan "kredi itibarı"nın gerçek faturası, işte emperyalizmin Türkiye'ye ivedilikle dayatmaya çalıştığı yeni, ağır bağımlılık anlaşmaları.

İşte Türkiye, Ecevit hükümetinin, kendisinden başka her türlü gerici hükümet formülünün oluşturulmasına kapıları ardına kadar açtığı bir noktaya on altıncı ayın sonunda, böyle gelmiştir. Ecevit hükümetinin, emperyalizmin ve gericiliğin tertiplerine karşı bir güç oluşturmadığı, tam tersine attığı her adımda onların daha da güçlenmesine olanak verdiği artık bütün açıklığıyla ortaya çıkmıştır. Ecevit hükümeti, bu tertipleri caydırıp geriletebilecek gücün kendisi olmadığını, kendi eylemleriyle herkesin gözü önünde sergilemiştir. Diğer bir deyişle, Türkiye'de işçi sınıfıyla emekçi kitlelerin ve tüm demokratik güçlerin faşizme ve gericiliğe karşı alternatifini bir "CHP hükümeti" olarak kabul eden anlayış pratiğin içinde iflası etmiştir.

Emperyalizmin ve büyük burjuvazinin gerici planlarına karşı gerçek caydırıcı ve geriletici güç, ancak işçi sınıfının içinde, emekçi kitlelerin arasında ve yanında oluşturulabilir. İşçi sınıfının ve tüm emekçilerin gericiliğin tertiplerine karşı ağırlığını, ancak onların örgütlerinin kararlılığı, birliği ve dayanışması koyabilir. Sınıf mücadelesinin ağırlık merkezi, bugün her zamankinden daha fazla, kitlelerin arasında, tüm demokratik güçlerin dayanışma ve eylem birliğinin oluştuğu alanlardadır.

Demokrasi duvarını örmek için kitlelerin arasına!

Son haftalardaki gelişmeler, ülkeyi, bilimsel sosyalistlerin ötedenberi işaret ettikleri bir dönüm noktasına birkaç adım daha yaklaştırdı. Ecevit hükümetinin kuruluşundan beri izlenen gerici bir hükümet biçimine zemin yaratma girişimleri, yeni bir aşamaya ulaştı. Altı bağımsız gerici bakanın hükümete muhtırasından sonra CHP'den bir istifa zincirinin başlatılması, hükümetin tümüyle iflas ettiğinin ilanını amaçlıyordu.

Geniş tabanlı bir hükümet alternatifi yönünde belirlenmiş piyon harekete geçirme işlevini yürüten Metin Toker, önceki Pazar günü Hürriyet'teki sütununda Büyük Koalisyon için CHP ve AP liderlerinin önünde artık son şansın kaldığını ilan ediyor ve şöyle diyordu: Ama Büyük Koalisyonun son şansı değil!... Bu, geniş tabanlı hükümet formülünün kabul ettirilebilmesi için en son tehdidin, bir ordu müdahalesi korkutmacasının da ortaya atıldığının kanıtıydı.

Bugünkü hükümet için "tamam" ilanı vererek geniş tabanlı formülü için yeşil ışığı kımıldatanların arasında emperyalizmin sözü geçen merkezleri de vardı. F. Almanya'da gerici sağ güçlerin sözcüsü durumundaki *Die Welt*'in 21 Nisan tarihli sayısında, şansölye Schmidt'in de Ecevit hükümetine tam güvenmediğine ve bir CHP-AP koalisyonunu yeğlediğine ilişkin haberini yayınladı. F. Alman hükümeti, Ecevit'in OECD kanalıyla gelecek yardımları Ekim Senato Seçimlerinden önce bazı zorunlu malların ithali için har vurup harman savuracağından endişe ediyordu. *Die Welt*'in haberine göre, SDP Genel Sekreteri Horst Ehmke bir süre önce Ecevit'e bir CHP-AP koalisyonunu telkin etmek için Türkiye'ye gelmiş, fakat olumlu karşılık alamamıştı. Schmidt'in İvedi yardım konusunda görevlendirdiği Dr. Kiep de Bonn'a "yüzü buruşuk" dönmüştü.

Büyük sermaye sözcülerinin, son sıralarda moda haline gelen gerici muhtıralara kendi "katkılarını" yapmalarının bir örneği daha geçen hafta görüldü. TUSİAD'ın hafta başında başlayan Yüksek İstişare Konseyi toplantısından sonra bir açıklama yapan Necat Eczacıbaşı, tekellerin örgütü adına Türkiye'yi tehlike altında ilan etti. Eczacıbaşı, "yurdumuzun bölünmesine ve rejimimizin temelinden değişmesine yönelik faaliyetlerin tehlikeli boyutlara vardığını" ortaya atarak gerici güçleri harekete çağırıyordu.

Bu arada IMF'nin de Türkiye için yeni bir ekonomik istikrar programı hazırladığı haberleri, Amerikan New York Times gazetesi aracılığıyla dünyaya yayıldı. IMF'nin yeni "ekonomik istikrar programı" elbette yeni köklü ödünleri ve bunlara bağlı politik koşulları içeriyordu. New York Times, bu istikrar programının politik içerik taşıdığını inkar bile etmiyordu.

Bir Eczacıbaşı'nın "bölünme" ve "rejimin temelinden değişmesi" savlarını nereden aldığı belliydi. Bu savlar, geçtiğimiz hafta boyunca, sıkıyönetimin genişletilerek uzatılması hazırlıklarıyla birlikte daha da yoğunlaştırıldı. Hürriyet yazarı Cüneyt Arcayürek'in kimin adına ve kimlerin "yardımıyla" yaptığı belli olmayan Doğu gezisinden sonra gazetesindeki yazısı, Türkiye'yi "bölünme" tehlikesiyle karşı karşıya bile değil, düpedüz "bölünmüş" ilan etmenin bir örneğiydi. "Bölücülük tehlikesi" kampanyasının, kendisini ilerici sayan kimi kişi ve kuruluşları da ambargo altına almaya başladığı yönünde ciddi belirtiler ortaya çıkmaya başladı.

Türkiye'ye emperyalizm ve gericilik tarafından dayatılmaya çalışılan politik koşulların ana doğrultusunu, Tercüman patronunun yazar eşi Salı günü açıkça ortalığa vuruyordu. Amaç, "Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na ters düşmelerine rağmen varlıklarını koruyan bazı siyasi partilerle ilgili müsamahanın sınırlarını iyice tesbit etmek" olmalıydı. Bu, düpedüz işçi sınıfının politik örgütlenmesine hayat hakkı tanınmaması, antikomünist yasak ve sınırlamaların daha da ağırlaştırılması için yapılan bir çağrıydı.

Ecevit hükümeti, sıkıyönetimin gerekçesi ve kapsamı genişletilerek uzatılmasının da sorumluluğunu üzerine alarak, şimdi demokratik hak ve özgürlükleri uzun vadeli olarak sınırlandırma niyetlerine yeni bir cüret kazandırmıştır. Sıkıyönetimle ilgili TBMM kesinleşmesinden sonraki gelişmeler, bu cüretkarlığın somut örneklerini vermektedir. Demokratik hak ve özgürlükleri korumak ve geliştirmek görevi, şimdi bütünüyle bu hakların gerçek sahibi olan işçi sınıfına ve emekçi kitlelere, onların örgütlerine düşmektedir. Gericiliğin ve faşizmin her türden tertiplerine karşı demokratik güçlerin duvarı, başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi kitlelerin içinde ve onlara dayanarak örülecektir.

Ödün hükümetinin yeni uğurumu

Yürüyüş'te sıkıyönetimce arama yapıldı

Dergimizin yönetim yerinde, geçtiğimiz Çarşamba günü Sıkıyönetim Komutanlığının emriyle bir arama yapıldı. Arama üzerine basına bir açıklama yapan Yazı İşleri Müdürümüz Neşet Kocabıyıkoğlu şunları söyledi:

"Dergimizin idare binası, bu sabah Sıkıyönetim Komutanlığının emriyle aranmıştır. Sıkıyönetim Komutanlığı görevlileri sabah saat 10.00'da Dergimizin idare binasına gelerek 'yasak yayın' arayacaklarını belirtmişlerdir. Yapılan arama sonucunda Dergimiz arşivinde bulunan ve sıkıyönetim öncesi yayınlanan dört adet dergiye 'yasak yayın' oldukları gerekçesiyle elkonulmuştur.

"Dergimizin aranması, son günlerde diğer ilerici yayınlar ve ilerici örgütler üzerinde yoğunlaşan baskılara eklenen bir yenilidir. İlerici, demokrat örgüt ve yayınlar üzerinde bu ve benzeri baskıların yoğunlaştırılmasından ilerici vasıflarla hükümet olan, ancak sürekli olarak büyük sermayeye ödün vererek iktidar olabileceğini düşleyen, CHP ve Başkanı Ecevit'in sorumlu olduğu açıktır. Ne dergimizi, ne de bütün demokratik güçleri, hangi biçimde yoğunlaştırılırsa yoğunlaştırılsın, antidemokratik baskılarla demokrasi mücadelesinden döndürme olanağının olmadığını bu tür yöntemlere başvurmaktan medet uman herkes artık iyice bilmek zorundadır."

gündemin başında

Seçim günü

Son gelişmeler emperyalizmin ve işbirlikçisi gerici güçlerin Türkiye'de inisiyatifi kesin ve tam olarak kendi ellerine geçirme kararlılığı içinde olduğunu göstermektedir. Bugünkü gelişmelerin MC iktidarları dönemine göre özelliği, mümkün olan en geniş politik güçleri emperyalizmin ve gericiliğin politikası ekseninde toparlama, en azından hareket edemez ve etkisiz hale getirme çabasıdır.

Emperyalizmin ve gericiliğin CHP'ye karşı politikası, CHP'yi de kendi politikasının aracısı haline getirmek, onu tam bir kuşatma içine sokup teslim almaktır. Emperyalizm ve gerici güçler, uzun vadede politikalarını, CHP'siz ve CHP'ye rağmen değil, CHP'yle birlikte ve CHP'nin de onayıyla uygulayabilmeyi yeğlemektedirler. CHP'nin, bugün olduğu gibi daha önemlisi yarın da kendi karşılarında demokratik toplumsal muhalefetin güçleri arasında saflaşmasına olanak bırakmamak için, onu kurtulamayacağı bağlarla kendilerine angaje etmeye çalışmaktadırlar.

CHP, tekelci büyük burjuvazinin emperyalizmle birleşerek emekçi halkı yoksullaştırma programına ekonomik bunalımın reçetesi olarak angaje olduktan sonra, bir "çare" olarak dayatılan sıkıyönetim sorumluluğunu üzerine almış, şimdi de kendisine rota olarak gösterilen sıkıyönetimin genişletilerek uygulanması önerisini tasdik etmiştir.

CHP'yle birlikte, küçük burjuvazinin geniş yığınlarının da emperyalizmin ve gericiliğin politikasıyla uzlaştırılması, hatta bu politikaya sessiz onayının alınması planlanmaktadır. Küçük burjuvaziden kaynaklanan bazı demokrat eğilimli aydınların, şimdiden, kitleleri gericiliğin planları karşısında uyuşturucu bir tutumun etkisi altına girdikleri görülmektedir.

Emperyalizmin ve gerici mihrakların bu taktiği, sınıfsal hedeflerinin çok önemli bir yönünü açığa vurmaktadır. Bu da en güçlü darbeyi, mümkün olduğunca tek başına bırakılmış işçi sınıfının politik hareketine indirme, bilimsel sosyalist bir hareketin toplumda gelişme ve etkinleşme olanaklarına en kalın duvarları örme hedefidir. Diğer bir deyişle, emperyalizmin ve gericiliğin bugünkü politikasının ana doğrultusunu antikomünizm çizmektedir.

Son "bölücülük tehlikesi" kampanyası, temelde, genel olarak sola karşı hem ideolojik ve politik, hem de fiili bir saldırının gerekçesini hazırlamaya yöneliktir. "Bölücülük tehlikesi" kampanyası, sol ile "bölücülük" arasına eşit işareti koyarak bu saldırı için tüm burjuva-demokrat kesimlerin onayını alma ve milliyetçi ideolojinin etkisi altındaki küçük burjuva emekçi yığınları tepkisiz duruma sokma işlevini görmektedir.

Gericiliğin, birinci hedefi haline getirilmiş "sola" işçi sınıfının politik hareketine karşı başlayan saldırısı, hiç kuşkusuz sonuçta tüm demokratik hak ve özgürlükleri hedef alacaktır. Gün gelecek, hâlâ varolduğu sanılan özgürlük kırıntılarının bile kullanılmaz hale geldiği görülecektir.

Oyleyse bugün tüm demokratların en güncel görevi, gerici güçlerin, tarafsız duran kesimlerinden yeni yandaşlar kazanmak, kendi karşısındaki saflardan kimi unsurları tarafsızlaştırmak ya da onların onayını almak gibi oyunlarını bozmak, bu oyunlara gelmemektir. Gericiliğin saldırısının antikomünist doğrultusuna bakarak "kayırılma" endişesiyle gericilikle yapılacak bir uzlaşma, onu daha "hoşgörülü" değil, tam tersine daha cüretkar ve saldırgan yapacaktır. Kendisine hangi sıfatı yakıştırırsa yakıştırsın, faşizme içtenlikle karşı olan her tutarlı demokrat, seçimini emekçi halkın aydınlık geleceğinden yana yaptığını bugün somut davranışlarıyla kanıtlamak zorundadır. Herkesin yarınki konumunu bugün seçtiği saflar belirleyecektir.

• mehmet aközer

METİN MUSAOĞLU

Mardin milletvekili. 1946 Nusaybin doğumlu, Eczacılık Yüksek Okulu mezunu. DP yanlısı olarak tanınır. Genel seçimlerde, DP'den aday olmak niyetinde iken, veto edilen Nurettin Yılmaz'ın yerine merkez kontenjanından liste başına getirilmiş ve böylece kontenjan yoluyla CHP'li yapılmıştır. "Yoksa istifa ederim" tehdidini kullanarak çıkarlarını gerçekleştiren bir kişi olarak bilinir. Kişisel taleplerinin yerine getirilmesi halinde CHP ya da bir başka partiye geçebileceği belirtilmektedir.

RAMAZAN YILDIRIM

Adıyaman milletvekili. 1927 doğumlu. Bir süre önce CHP'den istifa etmiş, ancak daha sonra "büyük bir bunalım geçirdim" diyerek, istifasını geri almıştı.

O sıralar basına yaptığı açıklamalarda, "Bülent Ecevit CHP'den istifa eder de ben etmem. Bu böyle biline" demişti.

İstifasından birgün sonra Adıyaman'daki ailesi ve diğer bir kısım yakınları Ecevit'e bir telgraf göndererek, "Biz Parti'den istifa eden Ramazan'ı ailemizden ihraç ettik. O artık ailemizin yüzkarasıdır. Borcu için yaptıysa biz yatağımızı yorganımızı satar onun borcunu ödedik" dediler.

EŞREF CENGİZ

Diyarbakır milletvekili. 1936 doğumlu, büyük çiftçidir. Genel seçimlere bağımsız girerek seçilmiş, parlamentoya girmesinden kısa süre sonra CHP'ye geçmiştir. Yakın çevresi onun önce çıkar hesabı yaptığını sık sık söyler. Eğer çıkarı varsa, AP'li, hatta MHP'li bile olabileceği, hakkında söylenenler arasındadır.

Hükümette ve CHP'de kalması konusunda, öteden beri sık sık koşullar öne sürdüğü bilinmektedir. İşe alma ve atamalarda "istifa etme" tehdidini çokça kullanan ve bu şekilde işlerini yürüten bir kişi olarak tanınır.

Altılardan sonra geniş tabanlı üçler

Geniş tabanlı formül, Ecevit'in tabanına karşı saldırıya geçti.

23 Nisan günü ortak bir bildiriyle CHP'den istifa ettiklerini açıklayan üç milletvekili, hükümete karşı "sağdan" saldırıya geçtiklerini açıkça ifade ediyorlardı. Bu üç istifa, altı gerici bakanın bir önceki haftaki muhtırasının bir devamıydı. İstifanın açıklanması üzerine "üçlerle" AP arasındaki ilişkiler konusunda da ciddi söylentiler dolaşmaya başladı. Söylentilere göre üçlerle AP arasında Demirel'in özel bürosunda bir anlaşma yapılmıştı. Anlaşmaya göre 3 milletvekili seçimlerden 6 ay önce AP'ye girecekler, Musaoğlu'na Mardin liste başı verilecek, Yıldırım'la Cengiz ise sırasıyla Ankara ve İzmir listelerinden kontenjan adayı olacaklardı.

Üç milletvekilinin kararlarını geri almaları için CHP Genel Merkezi yoğun bir çaba içine girdi. Ancak bu çabalar başarılı olmadı. Geçtiğimiz hafta, üçlerin CHP'ye geri dönmesinden çok, onları yeni istifaların izlemesi beklentilerinin ağır basmasıyla geçti.

Öte yandan ilginç bir söylenti de, üçlerin MHP ile ilişkilerinin bulunduğu yönündeydi. Buna göre üç milletvekilinin de MHP'li bir işadamıyla ilişkileri vardı ve istifa bu işadamı aracılığıyla sağlanmıştı. Öte yandan üç milletvekilinin, istifa kararının, altı bağımsız arasındaki Mustafa Kılıç'ın evindeki toplantılardan sonra aldıkları da Ankara'da dolaşan iddialar arasındaydı.

Üçlerin çıkışının, "geniş tabanlı" bir hükümetin ortamını yaratma girişimleriyle eşgüdümlü olduğu görüşü hafta sonuna doğru ağırlık kazandı. Üçler'in bu konumunu, altıların gerici muhtırasından sonra yine "geniş tabanlı"nın en kararlı savunucusu olan Nazlı İlıcak, Perşembe günü yazısında da sezdirdi. "Üçlerin yönlendirilmesini sağlayan "geniş tabanlı" mimarlarının CHP içinde başka çengellerinin de olduğuna şu anda kuşkusuz gözüyle bakılmaktadır.

NATO'nun yeni silahlanma programı Türkiye'nin önünde

General Haig bir NATO toplantısında...

NATO Nükleer Planlama Grubu'nun, NATO içinde yeni silahların geliştirilmesi konusunu görüşmek üzere düzenlediği toplantı, geçtiğimiz hafta ortalarında Florida'nın Homestead Hava Üssü'nde yapıldı. Toplantıya ABD, Kanada, F. Almanya, İtalya, Hollanda, Norveç ve İngiltere'nin yanısıra Türkiye Savunma Bakanı Neşet Akmandor da katıldı.

NATO toplantısının başlıca gündem maddesi, ABD ile SSCB arasında hazırlanan SALT-2 anlaşması ile Sovyetler in SS-20 füzelerine karşı müslüman olarak öne sürülen yeni taktik nükleer füzelerin modernleştirilmesiydi. SALT anlaşmasını etkisizleştirmeye ya da tümüyle engellemeye çalışan NATO'nun militarist şefleri, bu anlaşmaya karşı, sözümona kendilerinin onayı alınmadan Avrupa'lı NATO müttefiklerinin tepkilerini yoğunlaştırmaya çalışıyorlardı. İddia, Sovyetler Birliği'nin SS-20'lerle Avrupa'ya bir saldırıyı planladığı ve SS-20'leri anlaşma dışı bırakan SALT-2'nin Avrupa'nın sözde güvenliğini ortadan kaldırdığı idi.

Bu antisovyet kışkırtma kampanyası, NATO ülkelerinde yeni bir silahlanma programını uygulamaya koyma amacını taşıyordu. ABD de buna rızı, hatta isteklıydı. YURUYUŞ'un geçen sayısında belirtildiği gibi, NATO yöneticileri SS-20'lere karşı hazırlık gerekçesiyle yeni güdümlü füzelerle Pershing füzelerinin Avrupa ülkelerine yerleştirilmesini tezgahlamayı planlıyorlardı.

Pershing'lerin Avrupa'ya yerleştirilmesinde ağırlığı F. Almanya taşıyacaktı. Ne var ki bunun F. Almanya'da tepki yaratabileceği gerekçesiyle, bu tepkiyi önlemek için diğer Avrupa ülkelerine, bu arada Türkiye'ye de bu füzelerin yerleştirilmesi için sinsi bir kampanya başlatılmıştı.

NATO'nun Türkiye'ye de yönelik bir silahlanma programı, özellikle F. Almanya'nın desteğini kazanmak için hükümete onaylatma çabalarının yoğunlaştığına değinilmişti. Bu çabalar, Türkiye'deki NATO ve ABD saldırı üslerinin etkinleştirilmesi girişimleriyle de içiçeydi. Bakan Akmandor'un Florida'da yeni silahlanma programına karşı çıkmaması, hazırlanan planların onaylanması eğilimini Ankara'da ağır bastığını göstermektedir.

Giresun cezaevi

Yasadışı baskılara son!

Yaklaşık 600 cezaevi ve bu cezaevlerinde 60 bin civarında tutuklu ve hükümlü!... Ülkemizde insan onuruna verilen "değer"in ortaya koyduğu manzara bu.

Bu manzara, sömürü düzeninin kokuşmuşluğunun, rezilliğinin aynası. Duvarlarla çevrili karanlık dünyası bu denli geniş bir ülkede, özgürlüklerden, yasalardan, haklardan sözetmek de, fazla anlamlı olmasa gerek.

Cezaevlerindeki insanlık dışı koşulların düzeltilmesi için, şu son yıllarda birbiri ardına direnişler, işgaller, ayaklanmalarla karşılaşılıyor. Cezaevlerinde, yasadışı, gerici, faşist baskıların, işkencelere karşı, daha insanca yaşamak için bir kavgadır süriyor.

Giresun Kapalı Cezaevi'nde bulunan, bölgenin geri ve dağınık küçük üretim ilişkileri içinden kopup gelen 500 tutuklu ve hükümlünün çoğu kan davası, toprak sorunları, işsizlik sonucu bulunuyorlar burada. Düştükleri günden beri de, Giresun Cumhuriyet Savcısı Necati Apaydın ve cezaevi yöneticilerinin zulmünü yaşıyorlar.

Giresun cezaevinde bulunan sosyalist mahkumların YURUYUŞ'e gönderdikleri mektup, burada olup biteni, gerici baskıları aydınlığa kavuşturuyor.

Bu cezaevinde mahkumlara yemek olarak yalnızca öğlenleri bir kap yemek, akşamları da sürekli kurtlanmış mercimek çorbası veriliyor. Sabah kahvaltısı gibi bir "alışkanlık" ise, hiç yok. Cezaevi tabldotu, yalnızca belirli kişilerin vurguncuları için kullanılıyor. Mahkumların yemek sorunlarını bir ölçüde de olsa hallettmek için cezaevine tüp ocakları sokmaları bile uzun süreli bir mücadele sonucu gerçekleşebildi.

Yetersiz beslenme ve olumsuz koşullar nedeniyle sık sık hastalanan mahkumların hastaneye gönderilme işlemleri, çıkartılan bürokratik engeller sonucu geciktirilerek yapılıyor. Adalet Bakanlığı uygulanmasını zorunlu kılmasına rağmen, ilaç paraları yöneticilerce ödenmiyor. Mağdur durumda olanların ilaç paralarını mahkumlar kendi aralarında binbir güçlükle topluyorlar.

Giresun cezaevindeki ilerici mahkumların başına açılan son bela da, İstanbul Sağmalcılar cezaevinden nakledilen 50 kadar faşist. Bu faşist mahkumlar cezaevi yönetiminin büyük kolaylıklarını, yardımlarını görüyorlar. Tüp ocakları ile pencere demirlerini sıtıp eğerek kaçmaya kalkışmaları öğrenilmesine rağmen, haklarında hiçbir kovuşturma yapılmadı, bu olay basıraltı edildi. Faşistler öldürücü, kesici aletleri serbestçe taşırlarken, benzer durumlar bahane edilerek, ilerici mahkumlar 15 günlük hücre cezalarına çarptırılıyorlar.

Mahkumlara postayla gelen para havale işlemleri de tamamen keyfi olarak geciktiriliyor ve ödemeler zamanında yapılmıyor. Bir kısım havaleler de, kayboldu denilerek yöneticilerin cebine aktarılıyor. Mahkumların görüşmecilerine çıkartılan güçlükler, banyo yapma olanaklarının kısıtlanması, kaloriferlerin kasıtlı olarak yakılmaması gibi diğer sorunların yanısıra, ilerici, sosyalist mahkumların dergi ve gazete okumaları da Cumhuriyet Savcılığı'nın antidemokratik tutumu nedeniyle engelleniyor. Giresun sıkıyönetim uygulamasıyla ilgisi olmayan bir il olmasına rağmen, sıkıyönetim komutanlıklarının bildirilerine dayanılarak birçok yayın cezaevine sokulmuyor. Hatta sıkıyönetim bölgelerinde bile yasak olmayan yayınlar, burada yasak yayınmış gibi işlem görüyorlar.

Giresun Kapalı Cezaevi'ndeki keyfi, yasadışı, antidemokratik baskılar diğer cezaevlerinde görülenlerden farklı değildir. YURUYUŞ'un daha önceki sayılarında da birçok cezaevinin içinde bulunduğu koşullardan sözedilmişti. Bu yazılanlar öteden beri biliniyor ama, henüz kimsenin ilgisini çekmedi! Giresun cezaevindeki YURUYUŞ okuru sosyalistlerin belirttikleri, ilgililer için artık uyarıcı olmalıdır. İlerici, sosyalist mahkumlar, cezaevlerinin cadı kazanları olmaktan çıkmasını ve koşulların düzeltilmesini istiyorlar.

Doğu üniversitelerinde faşist kadrolaşma

M. TAHİR HATİBOĞLU

Başbuğ Türkeş, "iktidar okullardan geçer" demişti bir zaman. Bu, bir buyruk idi. Buyruğun yerine gelmesi için özellikle MC dönemlerinde tüm gerici güçler ellerinde ne varsa yaptılar. Pek çok okulda yuva kurdular. Once Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı öğretmen yetiştiren kurumlar, sonra üniversiteler ele alındı.

MEB'na bağlı kurumlardaki kadrolaşmayı dağıtmak biraz kolaydır. Bir iktidar değişikliği, isteme, buraları faşistlerden arındırabilir. Nitekim CHP ağırlıklı hükümet görevli de olsa buraları faşistlerden arındırdı. Faşist tırmanışı bir ölçüde de olsa önledi diyebiliriz. Üniversitelerde durum böyle değil. Burularda kümelenen faşist odaklar kolay temizlenmiyor. Ve bu odaklar, yıllar sonra, daha tehlikeli oluyorlar. Bugünün asistanı yarının öğretim üyesi, dekanı, rektörü...

Bugünkü yapıları ile üniversiteler, sistemin gereği, tutucu birer kurumdurlar. Geçmişteki bu tutuculuk bile faşist güçlerce beğenilmemiştir. Çünkü; içlerindeki bazı demokrat öğretim üyelerinin de katkısı ile, geleneksel yapıları ile köklerşik üniversiteler bir ölçüde olsun demokrat olabiliyor. Faşizm istiyor ki, üniversiteler birer parti ocağı olsun, koşullandırılmış beyinler üretsin. Ürettiklerini eski üniversitelerde bulamayan çarpık kafalar, demir ökçelerini yeni açılan üniversitelere kaydırmışlardır. Bu üniversitelerin açıldıkları illerin çoğu, çalışma alanlarını genişletiyor. Çoğunda mezhepsel ve etnik gruplaşmalar vardır. Diyarbakır, Elazığ, Malatya, Sivas, Erzurum gibi.

Türkiye'de 19 üniversite ve bunlara bağlı 110 fakülte, 5 İTİA'si, 13 DMMA'si vardır. 12 üniversite üç büyük kentin dışındadır. Hepsi de son on yılda açıldılar. Faşist güçler "taşı geçtiğine korcasına" bunlara el attılar. Çoğunun yönetimini aldılar. Diyarbakır, Fırat, İnönü, Atatürk ve Cumhuriyet Üniversitelerindeki gibi. Bunların kuruluşunda nerede çağdışı düşünceli öğretim üyesi varsa görev alıyor. Ayrıca, becerikslz, yetenaksiz bulunduğu büyük kent fakültesinde bir türlü doyuma ulaşmamış öğretim üyeleri de, buraları, dekan, rektör, kürsü başkanı olmak düşleriyle geliyorlar. Bu nitelikte ve düşte olan yeteneksiz insanlar faşist güçlerce çok iyi şekilde kullanılıyorlar. Ayrıca kentin varlıklı insanlarını da arkalarına alıyorlar. Sistem bu şekilde hemen kendi kurallarını işletiyor. İşte bütün bunlar faşizmin yeşermesine önemli birer etmendirler. Bu şekilde dar bir sayı ile yönetimi alan güçler, önce yönetime ambargo koyuyorlar. Kendilerinden olmayanı almıyorlar, önceden giren varsa atıyorlar. Özerklik bu işlerin kalkanıdır. CHP ağırlıklı hükümet yanlım çok kişi de bu gelişmelerin seyircisidir.

Faşizm taban bulamadığı Diyarbakır kentine böyle girmiştir. Tabanı olan yerlerde de üniversite sayesinde gelişmiştir. Erzurum'dan, Ankara'dan, Elazığ'dan derledikleri öğretim üyeleriyle MC dönemlerinde Diyarbakır Üniversitesi ve fakültelerinin yönetimi ele geçirilmiştir. Faşist yönetimler ellerindeki tüm yetkileri kullanarak ne kadar ilerici, demokrat, sosyalist nitelikli asistan, öğretim görevlisi ve üyesi varsa, son iki yılda hepsini temizlemişlerdir. Dengeci, uzlaşmacı, suya sabuna dokunmayan kirli öğretim üyelerinin desteği ile yapıldı bunlar. Dersler boş geçiyormuş, öğretim üyesi yokmuş bunlar önemli değil. Kadrolarında hiç öğretim üyesi olmadığı halde diş hekimliği, fen ve tıp fakültelerine başvuran öğretim üyeleri "solcu" bilindiklerinden alınmadılar. Hale bir tanesini, üniversitenin başı, "bunun soyadında bile kimi var" diyerek randevu vermemiş ve geri itmiştir. Fırat üniversitesi bundan farklı mı? Hayır. Orası daha bir kötü. Kentin konumundan yararlanan çeteler burasını barınak yapmışlardır.

CHP'nin sürdüğü memurlar bu üniversiteye alınarak kente barınmaları sağlanmıştır. Asistan olmanın birinci koşulu ülkücü olmaktır. Cumhuriyet, Kayseri üniversiteleri de böyledir. Atatürk Üniversitesi'nden size etmeye bilmem gerek var mı? Sosyal demokrat hükümet döneminde ilerici öğrencilerin devam etme olanağı bulamadığı tek üniversite burasıdır. Gerisini siz düşünün. KTÜ ise yönetim değişikliği yapmış, iki yıl önce ilerici , demokrat bir yönetim başa geçmiştir. Ancak yılların kadrolaşması yönetimin başarısına engel olmaktadır. İşte bütün bunlar özerklik kalkanı ile oluyor.

Bunca üniversite bu duruma gelirken ilerici demokrat, sosyalist öğretim üyeleri ne yaptı? Bunların sorumluluğu yok mu? Vardır. Bu üniversitelerin kuruluşunda büyük kentlerde oturan ilerici öğretim üyeleri nedense görev almıyor. Alanlar oluyor. Ancak sayısal yetemizlikler, kentteki can güvenliği yokluğu bunların geri dönmesine neden oluyor. Az sayıdakilerin dışındakiler, "Ben yerimden memnunum, çevrem iyidir, dekan, rektör olmaya niyetim yok vb." demekte, görev yüklenmekten kaçmaktadırlar. Öte yandan sağcı, gerici öğretim üyeleri buraların yönetimini ele geçirmekte, daha sonra yönetime ve öğretim üyeslri kadrolarında ambargo koymaktadırlar. Bir kez kaplanan yönetimi yıtmak zor oluyor. Özerklik, sorumsuzluk, keyfilik olarak anlaşılıyor bu kişilerce. Bu genç üniversiteler bu yöntemlerle kısırlığa doğru yöneliyorlar. Bunun acısını yıllar sonra yine üniversite çekecektir. Ayrıca daha önceden de ilerici, çağdaş kafalı asistanlar çekiyor. Kendilerine en küçük işlerde bile zorluk çıkarılıyor, hiçbir işleri görülmüyor. Değişik yöntemlerle, asistan ve öğretim üyeleri kaçmaya zorlanıyor.

Öyleyse ne yapmalı? CHP ağırlıklı hükümet, yapılan uyarılara rağmen gelişmelerin seyrcisidir. Oysa özerkliğe karşın hükümetin denetim olanakları vardır. Bütçe, kadro, profesörlüğe yükseltilme işlemleri hükümetçe yürütülmektedir. Bu yetkilerin kullanılması ile en azından faşist tırmanış önlenebilir. Eğitim Bakanına uyarı yapıldığında, "ne yapayım özerktirler" demekte, olguyu küçümsemektedir. Öyleyse, yeni üniversitelerdeki faşist kadrolaşmayı yenme işi yine üniversitelerdeki devrimci kadroya düşmektedir. İlerici, demokrat, sosyalist öğretim üyeleri ortak bir tavırla bu üniversitelerin üzerine gitmeliler, konuyu kamuoyuna açık biçimde sergilemelidirler. Örgütlü bir savaşımla kısa sürede yönetimleri yıkmak olasıdır. Toplu başvurular yapılmalıdır. Asistan alınında bilinçli kişilere olanak tanınmalı. Buralardan uzaklaştırılan asistan, öğretim görevlisi, öğretim üyesi kişiler geri çağrılmalıdır. Bu şekildeki örgütlü girişimler belirtilen faşist çemberi kırabilir. İlerici kesimdeki ilgisizlik son bulmalıdır. Yarının faşist militan kadrolu, çağdışı beyin üreten üniversitelerini görmek istemiyorsak, bugünden gerekli önlemleri almak zorundayız. TUMOD'ü bütün işlemlerde öncü görmek isteriz.

Kadrolaşmada bir yöntem: faşist işgaleler

Masum ülkücüler silahlarıyla

EKONOMİ HABERLER

ÇHC'NİN TİCARİ İLİŞKİLERİ

ÇİN HALK CUMHURİYETİ'nin, ABD'ye ventiği buğday siparişlerini iptal etmeye başladığı bildirildi. Amerikan Tarım Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre, Çin, en son olarak 1979-1980 dönemi için almayı planladığı 106 bin 626 ton buğday siparişini iptal etti. Çin, bir önceki hafta da 118 bin 574 ton buğday siparişini iptal etmişti. İptal edilen her iki siparişin de Sovyetler Birliği'nden karşılanmasının kararlaştırıldığı bildirildi. Çin'in Mart ve Nisan ayları içinde iptal ettiği buğday siparişleri toplam 525 bin tona ulaşıyor. ABD yetkilileri, Çin tarafından verilen buğday siparişlerinin akmundan vazgeçilmesinin, tamamen "ticari" nedenlere bağlı olduğunu söylüyorlar.

DÜNYA BANKASI HEYETLERİNİN GÖRÜŞMELERİ

DÜNYA Bankası'nın, "Ekonomik İnceleme Heyeti" Türkiye'deki görüşmelerini sürdürürken, "Proje İnceleme Heyeti" de, kredi vererek desteklediği projelerin durumunu saptamak için geçen hafta içinde görüşmelere başlandı. Banka'nın, Türkiye'de finansmanına katıldığı 30'dan fazla projenin güden geçirilmesinin ay sonuna dek süreceği bildiriliyor.

TEKELLERİN ÇIKARLARININ GÖZETİLMESİNE GEÇİRİLEN KILIF

ÖZEL sektörün pamuk gereksiniminin, ihracatçı birliklerin pamuk stoklarından karşılanması yolunda çalışmalara başlandı. Yurt içi pamuk gereksiniminin ihracatçı birliklerin elindeki pamuktan karşılanması amacıyla, çeşitli birliklere gönderilen telekx mesajlarında, birliklerin kendi gereksinimleri için ayrılmış pamuk miktarlarının bildirilmesi istendi.

İç piyasadaki pamuk ipliği fiyatlarını daha da yükseltmek ve tekellerin mevcut stoklarına yenilerini eklemek amacına hizmet edecek bu karara bulunan kılıf bayli ilginç: "Küçük sanayicilerin yararını gözetmek"

ÇHC'DE AMERİKAN SİGARALARI

ÇİN HALK CUMHURİYETİ'nde önümüzdeki günlerde Amerikan sigaralarının satışa çıkacağı bildirilmektedir.

"Winston" sigaralarını üreten "R.J. Reynolds" firması yetkilileri, sigaraların reklamların Çin Halk Cumhuriyeti'nde Kanton kentinde başlandığını açıklamışlardır.

NOT... FERHAT GÜN

ABD'nin Türkiye'ye müdahale planı

ABD'nin Türkiye Planının uygulayıcılarından biri, Feyzioğlu TBMM'de

Dünyada ve özellikle Türkiye'nin de içinde bulunduğu Ortadoğu bölgesindeki siyasal gelişmeler baş döndürücü bir hız kazandı. Bu yoğun trafiğin önemli ve kritik düğüm noktalarından birini oluşturan Türkiye kapitalizmi ise ekonomik, politik, askeri ve kültürel teslimiyetlerle bağlı olduğu emperyalist-kapitalist sistemin özindeki bunalımları, kendi payına daha artan ve derinleşen boyutlarda yaşıyor.

Bu çok önemli ve boyutlu gelişmeler, temelden ayrıntılarına kadar, arada boş halka kalmaksızın bir bütünsellik arzediyor ve birbiriyle ilişkili, kenetli olgular zinciri halinde uzanıyor.

Temelden ayrıntıları kadar dedik. Evet!

Kilit, kapının ayrıntısıdır örneğin. Ama koskoca kapının açılması küçücük kilide bağlıdır. O da yetmez. Anahtar kapının daha küçük bir ayrıntısıdır ama onsuz kilidin dili dönmez. Hatta her zaman anahtar da yetmez. O anahtarın, o kapının kilidine uyan anahtar olması gerekir. O anahtar, o kapıya ait kilidin anahtarı değilse ne kilidin dilini döndürebilir, ne de kapıyı açabilir...

Politik olay ve oluşumların bir bütünlük içinde ayrıntılanması ise daha karmaşık, içiçe sorunları taşır ve kapsar...

Türkiye'nin gündemindeki başlıca sorun ve konularına bakalım.

Örneğin IMF... Ve emperyalizmin Türkiye'yi Ortadoğu'da İran'dan boşalan yere yakın zamanlara kadar İran'a yüklendiğinden daha fazla yük ve görevlerle sürmeğe çalışması olgusu...

IMF ve Türkiye'ye bölgede oynatılmak istenen rol. İşte size bir anahtar ve kapı...

Kilidi bulmak için dört ay öncelere gidelim; Guadeloupe doruğuna.

ABD, Federal Almanya, İngiltere ve Fransa devlet ve hükümet başkanları aniden dörtlü bir sofra kurup, bir şeyler konuşuyorlar.

Geliş Çarşambadan belli bir Perşembe ve doğal olarak yeni bir denge ile şekillenecek Ortadoğu var ortada. Şah yolcu, şahbaz yolcu. Bu belli...

Emperyalist dörtlü Guadeloupe doruğundan dağıldıktan sonra dünya kamuoyunda "Türkiye" adı birdenbire neonlara çıkıyor.

Özellikle Amerika'da ve Federal Almanya'da basın ve yayın organlarında Türkiye'nin adının geçmediği gün yok.

Amerika'da "Türkiye" denilince "Kürt sorunu" işleniyor. Ya Almanya'da? Orada da "İvedi yardım" konusu. Dikkat, salt "yardım" değil "İvedi" yardım, yani acele, acil, mustacel yardım...

Aradan dört aya yakın bir zaman geçiyor, "İvedi yardım" yok ortada. Ne "taze para", ne IMF'nin "özel çekiş hakkı", ne "İhracat kredileri garantisi", ne "proje kredisi", hiç biri yok. Dünyanın 222 bankasına borçlu Türkiye ekonomisi tek-tük "borç-ertelemeleri" ile avunup, ufukta ışık bekliyor...

IMF'nin Türkiye "Büyük" elçisi Schmitt yine görev başında

Bu arada IMF'ye, Dünya Bankası'na heyetler gidip, geliyor. OECD'den AET'den heyetler Türkiye'ye gelip gidiyor. Ortada dolaşan laf hep aynı:

"- Türkiye'ye İvedi yardım yapılması şarttır."

NATO Genel Sekreteri ve NATO Genel Komutanı da, söz sırası kendilerine geldiğinde aynı şeyleri, hatta bazen daha yüksek frekanstan tekrarlıyorlar.

Bırakın bunları, Başkan Carter ve Şansölye Schmidt zaman zaman açıklamalar yapıp "Türkiye'ye İvedi yardım kaçınılmaz" diyorlar...

Bunlar olurken Türkiye, "ekonomik önlemler" adı altında her istenen yapıyor, her ödünü veriyor, hatta Federal Almanya hükümet yetkililerini "uygıyla" selamlatacak kadar...

Türkiye'ye her gelen, iyi-güzel konuşuyor, giderken "IMF ile anlaşmanın şart" diyor.

Ve arada çok çok ilginç gelişmeler oluyor. Örneğin, OECD Genel Sekreteri Van Lennep, Türkiye'den döndükten sonra bizim adını o güne kadar duymadığımız bir adamla görüşüyor, Federal Almanya Aşağı Saksonya Maliye Bakanı Dr. Kiep ile. Dr. Kiep, Federal Almanya da muhalefet partisine mensup bir zat. Başbakan Schmidt, Türkiye'ye "İvedi yardım" konusu ile ilgili görüşmeler için Dr. Kiep'i görevlendiriyor. Kiep, Van Lennep ile görüştükten sonra Washington'a gidiyor, oradan da Türkiye'ye geliyor.

Biraz gangster filmlerine benzedi ama bu filmin farkası var, azı yok. Devam edelim.

Dr. Kiep 5 Nisan günü Ankara'da Başbakan Bülent Ecevit ile görüştükten sonra bakın neler söylüyor.

"- Federal Almanya'da bir muhalefet partisi üyesinin, iktidar tarafından belirli bir konuda görevlendirilmesi olağanüstü bir durumdur. Hatta daha da öteye giderek, bunun Alman tarihinde ilk kez görüldüğünü söyleyebilirim..."

İlginç değil mi? "Alman tarihinde ilk kez!..." Ama devamı ilginç olduğu kadar önemli bir ipucu niteliğinde. Söyle devam ediyor Dr. Kiep.

"- Bu durum Federal Alman hükümetinin, Türkiye'ye yardımı bir parti politikası olarak değil, bir ulusal politika olarak gördüğünün, aynı zamanda Federal Almanya'daki siyasi partilerin de bu politika üzerinde birlik halinde olduklarının kanıtıdır..."

Gündüz Okçun

Şimdi sormaz mısınız, Türkiye'ye yardımı bir parti politikası olarak değil de, Federal Almanya'nın "ulusal politikası" haline getiren sebep, gerekçe, itici güç ne?

Bu arada bir ara gelişmeyi daha kaydetmek gerekecektir.

O da şudur: Emperyalist finansman kuruluşlarının, Türkiye'ye yakın zamanlara kadar "taze para", "kredi", "yardım" adı altında para vermekte iken son gelişmelerle özellikle İran'daki gelişmelerden sonra bütün bunları "tek bir paket" halinde tek bir merkezin yönetimine bırakma eğilimi... Türkiye'ye her gelip-giden'in, "IMF ile anlaşmanız şart" demesinin temel nedeni bu. Bu da, emperyalist-kapitalist sistemin, Türkiye'ye "yardım" ilişkilerini ekonomik düzeyden kesin-kes politik düzeye bağlama kararlılığının açık işareti...

Bu gelişmenin de altını çizdikten sonra Amerika'ya dönelim. Federal Almanya işin görünümde "ekonomik" yanıyla uğraşırken, ABD ne yaptı Guadeloupe toplantısından sonra?

Türkiye'ye uygulanan silah ambargosunun geçtiğimiz yılın sonlarına doğru "şartlı kaldırılmasından sonra iki taraf arasında öngörülen savunma işbirliği konusunu sıcak tuttu ama bu konuda gözle görünür bir gelişme kaydedilmedi. ABD, Türkiye'ye yapılacak "İvedi yardım" dan söz etti ama bir türlü düğmeye elini basmadı. Bu arada şaşılacak bir önem ve ısrarla kendi kamuoyuna yedekteki "Ermeni sorunu'nu erteleyip Türkiye'deki "Kürt sorunu"nu anlattı, bir kamuoyu oluşturdu. Amerika'ya gelip-gelen ve olup-bitenlere anlam veremeyen bazı parlamenter ve öğretim üyeleri, Türkiye'ye döndüklerinde, bu olguyu şaşkınlıkla anlatmaya devam ediyorlar. Bu arada, Mısır-İsrail sahte barış masasının nikah memuru, bu olayı dünya kamuoyuna "başarı" diye göstermeğe çalışırken, çoğu çevre, Türkiye ile Yunanistan arasında benzer bir nikahın kıyılmasını beklemeğe başladı. Oysa ABD'nin derdi salt bu değildi. Mısır-İsrail sahte barış sahtekarlığı, kısa sürede madalyonun öbür yüzünü ABD patronajına göstermekte gecikmedi. Bölgedeki kendine bağımlı yönetimler bile şeklen de olsa, bu sahte barışa karşı çıktılar. Örneğin Suudi Arabistan. Örneğin Birleşik Arap Emirlikleri ve Ürdün gibi... Bu yönetimler, zaten yönetimlerini binbir cambazlık ve sulamla yürütürlerken, bu görev ve işlevlerinin daha da ağırlaştığını gördüler. Amerika ve onun Ortadoğu muşası İsrail bir yanda, bu ülke halklarının İsrail'e karşı geleneksel ama içinde antiemperyalist öz taşıyan hareketlilikleri bir yanda... Gerici Arap yönetimleri bu zorluğu yaşamağa başladılar.

Amerika Ortadoğu'da, İran'ın yanısıra, ayağının yerden kesilmeğe yüz tuttuğunu gördü...

Bütün bunlara karşın ABD, başta İran olmak üzere Ortadoğu'daki umut ve iştahını terketmiş değildi. Ama terketti bir şey vardı: Nixon doktrini...

Terkedilen Nixon doktrini neydi?

Amerika bunu anlatmak için Türkiye'ye seçkin iki CIA uzmanını gönderdi. Nisan ayı başlarında Ankara'ya gelen Treverton ve Whetten adlı CIA uzmanları, başkentte hatta konferanslar da vererek bunu anlattılar. Şöyle dediler artık eskidiği için terkedilen Nixon doktrini: "ABD'nin bölgesel çıkarlarını, ABD'nin askeri ve siyasi varlığını aşağıda tutarak, ABD'ye bağımlı bölge ülkelerine savundurmak..."

Peki bu terkedildiyse yerine konan neydi CIA ileri gelenleri bunu da açıkladılar: "ABD'nin hayati çıkarlarını ilgilendiren gelişmelerde, özellikle petrol kaynaklarının yoğun olarak bulunduğu Ortadoğu'da olumsuz gelişmelere karşı ABD'nin doğrudan müdahalesi..."

Türkiye ye "İvedi yardım", savunma yardımı gibi konular sürekli ve ısrarlı biçimde geciktirilirken, Türkiye'ye gönderilen CIA uzmanları bunları açık açık söylüyorlardı... Ve ilginç bir rastantıyla iki CIA ileri geleninin Ankara'da bunları söylemelerinden bir gün sonra da Başkan Carter'ın güvenlik danışmanı Brzezinski bir açıklama yapıyor ve dünya ajansları Brezinski'nin şu sözlerini geçiyordu:

"- Amerika, hayati çıkarları bulunan bölgelerde gerektiğinde doğrudan müdahale edecektir!..."

Bütün bunlar, Türkiye'yi yakından ilgilendirmek ne kelime, Türkiye ye söyleniyordu. Türkçesi şöyleydi:

"- Benim Nixon doktrinimine göre, bugüne kadar bölgesel çıkarlarını savundun. Şimdi durum değişti... Bölgesel çıkarların geriledi..."

Evet Amerika bunu söyledi Türkiye'ye. Ama dikkat edilirse henüz sonu tamamlanmamış bir süreçtir bu. Sürün gerisini, Türkiye'deki son gelişmelerin ışığında, Guadeloupe tutanağından Ankara'ya yansıyan bilgileri gözden geçirdikten sonra getireceğiz...

Guadeloupe de ne olmuştu? Masada karar altına alınan konuların Türkiye ile ilgili yanları neydi? Ecevit iktidarını aylarca kıskacı altında tutan Guadeloupe gündeminin ilgili bölümü neydi?

Bunu da gelecek yazımızda ele alacağız.

DEMOKRATİK HAKLARIMIZI KULLANARAK YAŞATALIM!

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran, 23 Nisan Pazartesi günü Parti'nin Kartal İlçe Örgütü tarafından düzenlenen kapalı salon toplantısında bir konuşma yaptı. Boran konuşmasında, ülkedeki son politik gelişmeler üzerinde durdu ve özelikle 1 Mayıs gösterilerine ilişkin olarak sıkıyönetim komutanlıklarının ve hükümetin aldığı tutum üzerinde durdu. Boran, sıkıyönetimin Doğu illerine genişletilmesi girişimlerine de değindiği konuşmasında şöyle dedi:

"Başında binbir ekonomik, sosyal ve politik dert bulunan Sayın Ecevit ve hükümeti, bu sorunlar yetmiyormuş gibi şimdi de 1 Mayıs kutlamasını hiç yoktan bir sorun haline dönüştürmek yolundadır. Hem sorun yaratılmakta, hem de politik bir el çabukluğu ile sorunun sorumluluğundan sıyrılmak istenmektedir. Başbakan iki gün önce TV'den 20.30 haberlerinde yayınlanan demecinde 1 Mayıs'ın 1 Mayıs Meydanında kutlanması konusunu işçilerle Türk Silahlı Kuvvetleri arasında bir sorun gibi ortaya koymuş, 'işçilerimizin ordu ile karşı karşıya gelmesini' istemediğini söylemiştir. Böylece hükümeti sıradan çekip çıkartmak, onu sorumluluktan kurtarmak çabası gösterilmektedir. Bu, hilesi ilk bakışta sırıtan ucuz bir politik taktiktir.

"Sıkıyönetim Komutanlarının aldıkları kararlar ve yaptıkları işler orduyu, silahlı kuvvetleri ihzam etmez, hükümeti ihzam eder. Sorumlu olan ordu, silahlı kuvvetler değil, hükümettir. Sıkıyönetim uygulamalarından parlamentoya ve halkoyuna hükümet hesap verir, ordu değil.

"Bu böyledir, çünkü sıkıyönetim, ordunun ordu olarak sahip olduğu işlev ve görevler arasında değildir. Anayasanın belirli hallerde olanak tanıdığı ve özel bir kanunla kurulup işleyen olağanüstü bir yönetim biçimidir. Sıkıyönetim yetkilileri ordu komutanlarıdır ama, ordu adına, orduyu temsilen iş görmezler."

1 MAYIS 1977 DOSYASI KAPATILMAMALIDIR

"1 Mayıs kutlaması dolayısıyla, bir karşı karşıya gelme hali olacaksa, taraflar işçilerle silahlı kuvvetler değil, işçi sınıfı ve tüm ilerici, demokratik güçlerle hükümet olacaktır.

"Başbakan Ecevit sıkıyönetimin uygulandığı bütün illerde demokratik hukuk kurallarına tam bir bağlılık gösterildiğini iddia etmektedir. Oyledir de. 1 Mayıs toplantısının yasaklanmak istenmesi neyin nesidir? Yoksa silahsız ve saldırısız açık hava toplantısı yapmak demokratik hukuk kurallarının kapsamı içinde değil midir? Huzur, asayiş gibi sözde gerekçeler ileri sürülemez; çünkü geçmişteki 1 Mayıs kutlamalarının işçi sınıfı ve demokratik güçler bunu sıkıyönetim hareket etmemişlerdir ve bu yıl da edecek değillerdir. 1977 1 Mayıs'ının kanlı olayları konusunda işçi sınıfımız ve demokratik güçler davalı değil, davacı, hesap sorucu konumdadırlar. Hükümet etmede süreklilik esas olduğuna göre, MC döneminden devralınan 1 Mayıs 1977 dosyası kapatılmamalı, soruşturma derinleştirilerek kanlı katliler ortaya çıkarılmalı, adalete teslim edilmelidirler."

1 MAYIS'I YOZLAŞTIRMA ÇABALARI

"1 Mayıs kutlaması bir yandan yasaklanmak istenirken, öte yandan da yozlaştırılmak, normal yolundan saptırılmak istenmektedir. Başbakan törenin sıkıyönetim bölgesi dışında bir yerde yapılmasından söz etmektedir. Belirsiz bir diğer uzlaşmacı ihtimal de işçi sınıfını ve emekçi kitleleri temsilen şu veya bu heyetin Taksim'e gidip çelenk koymasıdır. Bu çeşit formüllere asla itiffat edilmemelidir. Bu, 1 Mayıs'ı yasak savma kabilinden kutlamak olur. 1 Mayıs'ı 1 Mayıs Meydanında kitlesel boyutlarda kutlamak işçi sınıfımızın ve demokratik güçlerin en doğal demokratik hakkı, özgürlüğüdür. Üstelik onlar bu hakkı 1977'de 36 şehitle perçinlemişlerdir. Bu, bir. İkincisi, demokratik hak ve özgürlükler sıkıyönetim bölgesi dışında ancak kullanılacaksa, Türkiye'de bunların varlığından söz edilemez. Sıkıyönetim bölgesi dışında olduğu kadar içinde de, her hal ve şartta kullanılırsa eğer demokratik hak ve özgürlükler yaşama geçer ve işlevlik kazanır."

TÜRKİYE ÇAPINDA SIKIYÖNETİMİN BAŞLANGICI

"Demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı yasa tasarıları hazırlayan, 1 Mayıs törenlerini engellemeye çalışan hükümet bir başka konuda da antidemokratik bir davranışa yönelmektedir. Sıkıyönetimin 26 Nisan'da iki ay daha uzatılması, hem de yeni illeri de kapsayacak ve suçlama gerekçelerini içerecek biçimde uzatılması söz konusudur. Böylece kimi politik çevrelerin ve örtülü güçlerin öteden beri istedikleri. Doğu ve Güneydoğu illerini sıkıyönetim altına alma, etnik ayrımları gösteren halk toplulukları üzerinde baskıyı artırma girişimleri gerçekleştirilmiş olacaktır. Ayrıca bu, sıkıyönetimin tüm Türkiye'yi içine almak biçiminde genişletilmesinin de başlangıcı olacaktır.

"Böyle bir operasyonu haklı gösterebilmek için 'bölücülük' konusu baş suçlama olarak birden ön plana çıkarılmış, gündemin birinci maddesi yapılmıştır. Bu suçlama ile Doğu ve Güneydoğu illeri halkı üzerinde baskı ve şiddet uygulamaları yoğunlaştırılacaktır. İlkin bu bölgelerdeki illerde kışkırtmalarla ayaklanmalar meydana getirip, sonra üstlerine yürüme ve askeri idare altına alma niyetleri gerçekleştirilmeye çalışıldı; Malatya Elazığ, Kars, Kahramanmaraş olayları yaratıldı, ama istenilen sonuç elde edilemedi. Şimdi 'bölücülük' suçlamalarını işleyip sıkıyönetimi genişleterek ve sertleştirerek aynı sonucu elde etmeyi hedefliyorlar. Bu amaçla 'bölücülük' ile mücadele sıkıyönetimin görevleri arasına konulmak isteniyor. Altının 'bölücülük' konusundaki iddia ve isteklerinin ardında büyük sermaye ve ABD'nin CIA'sına kadar uzanan örtülü güçler var."

SIKIYÖNETİM BÜTÜNÜYLE KALDIRILMALIDIR

"Sıkıyönetim genişletilmek ve sertleştirilmek şöyle dursun, bütünüyle kaldırılmalıdır. Sıkıyönetim terörist eylemleri, politik cinayetleri önleyemedi. Onleyemezdi de, çünkü şiddet olaylarını yok etmenin yolu demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanması, yasaklanması değildir; istihbaratın, izlemenin ve güvenlik kuvvetleri örgütünün etkin işlemesiyle, bu örgüt ve servislere hükümetin tam hakim olabilmesiyle, hükümetin şiddet olaylarının kaynaklarına cesaretle inebilmesiyle ancak terörizm yok edilebilir. Oysa hükümet bütün tersine beyanlarına rağmen sorumlular üzerine yürümek cesaretini kendinde bulamamaktadır."

1 MAYIS VE TİP'NİN 4. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ

1 MAYIS, İŞÇİ SINIFININ ULUSLARARASI BİRLİK, MÜCADELE VE DAYANIŞMA GÜNÜDÜR. 1 MAYIS'LAR, BÜTÜN DÜNYA İŞÇİ SINIFININ SÖMÜRÜYE, BASKIYA VE HER TÜRLÜ EŞİTSİZLİĞE KARŞI VERDİĞİ ZORLU MÜCADELELERİNİN VE BU MÜCADELEDEKİ ÖDÜN TANIMAYAN KARARLILIĞININ SİMGESİDİR. 1 MAYIS, TÜRKİYE'DE TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ'NİN 1975'TE KURULUŞUNUN DA YILDÖNÜMÜDÜR. TİP'NİN 4. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ OLAN BU 1 MAYIS'TA İSTANBUL'DA PARTİ'NİN MARMARA VE TRAKYA BÖLGE TEMSİLCİLERİ TOPLANIYOR. TOPLANTININ AKŞAM OTURUMUNDA, PARTİ'NİN KURULUŞ YILDÖNÜMÜNÜN KUTLANDIĞI BİR GECE DE DÜZENLENECEK. BU 1 MAYIS'TA TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI, BİLİMSEL SOSYALİST POLİTİK HAREKETİNİN ÖNCÜLÜĞÜNDE SOSYALİST BİR TÜRKİYE VE SAVAŞTAN VE SÖMÜRÜDEN ARINMIŞ BİR DÜNYA İÇİN SÜRDÜRDÜĞÜ MÜCADELEDEKİ AZMİNİ BİR KERE DAHA BİLEYECEKTİR.

«Hükümet tutumunu gözden geçirmek durumundadır»

Başbakan Ecevit'in CHP Ortak Grubunda 1 Mayıs gösterileri üzerine yaptığı konuşma ile ilgili olarak Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran, 26 Nisan günü bir açıklama yaptı. TİP Genel Başkanı açıklamasında şöyle dedi:

"Başbakan Ecevit, 1 Mayıs'ın İstanbul'da kutlanması dolayısıyla doğacak sorumluluğu üzerinden atmak çabası içine girmiştir. Grup toplantısında yaptığı konuşma bunun en açık bir kanıtıdır. Böyle bir çabanın içine girmesinin nedeni ise açıktır.

"İşçilerin, emekçilerin, ilerici aydınların ve gençlerin birlik, mücadele ve dayanışma selamlarını dile getirdikleri bu bayram gününün engellenmesi halinde bundan en başta kendisinin sorumlu olacağının farkındadır. Daha da ötesi hükümetin bu basiretsiz tutumu yüzünden o gün doğabilecek ve yaratılabilecek olayların da baş sorumlusu kendisi olacaktır.

"İşçi sınıfımız ve emekçi kitleler o gün herhangi bir kimseyle karşı karşıya gelmek değil, en doğal anayasal demokratik hakkını kullanmak istemektedirler. Bunun herhangi bir gösteri veya yürüyüşle mukayese edilmesi olanağı yoktur.

"Başbakan ve hükümet tutumunu derhal yeniden gözden geçirmek durumundadır. Tekrarlayalım ki, bütün sorumluluk başbakanın ve hükümetindir."

DİSK'İN VE DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİNİN ORTAK AÇIKLAMASI

"Biz aşağıda isimleri bulunan örgütler olarak 1 Mayıs'ın tüm dünyada işçilerin, emekçilerin ve tüm çalışanların birlik dayanışma ve mücadele günü olduğunu, işçiler ve emekçi halkların şehitler vererek yıllardan beri fiilen bu demokratik hakkı kullandığının bilincinden hareket ederek:

"1- İşçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs'ı iktidarın ve baskı güçlerinin tüm engellemelerine rağmen, İstanbul'da 1 Mayıs Alanı'nda kutlamakta kararlı olduğumuzu,

"2- Bu kararlılığımızın gereği olarak 1 Mayıs Alanı'ndaki kutlamaya geniş şekilde katılacağımızı,

"3- Kazanılmış ve yıllardan beri kullanılmış olan bu en demokratik hakkı kullandırmamak ve geri almak için günlerden beri yoğun çaba harcayan çevrelerin ve özellikle sorunu DİSK ile sıkıyönetim arasındaki bir sorunmuş gibi sunmaya çalışarak sorumluluktan kurtulmaya çalışan Başbakan'ın tavrını protesto ettiğimizi,

"4- Temel hak ve özgürlüklerin, temel hak ve özgürlükler ortadan kaldırılarak korunamayacağına olan inancımızı,

"5- Bölücülük yaygaraları ile ırkçı, şoven baskıların artırılmasını amaçlayan sıkıyönetim uygulamasının uzatılmasına ve kapsamının genişletilmesine karşı olduğumuzu kamuoyuna duyururuz.

"DİSK, TOB-DER, TMMOB, TUM-DER, TÜTED, TUMAS, DDKD (İst. Bölge Sekreterliği), TUM-ZER BANK-DER, ANKARA DEVRİMCİ KADINLAR DERNEĞİ, DEV-GÖR, ASKD-DER, SOSYALİST GENÇLİK BİRLİĞİ, İŞÇİ KÜLTÜR DERNEĞİ, GEB, EKB, TÜRKİYE ZİRAATÇILAR DERNEĞİ, DEV-GENÇ, TDGDF, ÇAĞDAŞ GAZETECİLER DERNEĞİ DKDF, TİB, DEV-GENÇ (DGF), SOSYALİST GENÇLER BİRLİĞİ, DHKD, DOB, EMEKÇİ-DER, PTT-DER GENÇ ÖNCÜ

24.Nisan.1979"

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, 27 Nisan Cuma günü yaptığı bir açıklamada, "Başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi halkımız her geçen gün daha da ağırlaşan koşullarda yaşamaya itilmektedir. Emekçi halkın içinde bulunduğu bunalımı giderek derinleşmektedir" demiş ve şöyle devam etmiştir:

"Böylesi bir ortamda CHP ağırlıklı iktidar emekçi halkın şikayetlerini dile getirmek ve istemlerini hayata geçirmeye yönelik haklarını kullanmasını engellemek istemektedir. Bu anlamda öncelikle bir siyasi parti olarak CHP'nin ve ağırlıklı iktidarının gerçek yüzü açığa çıkmıştır.

"1 Mayıs emeğin bayramının kutlanmasına yönelik saldırı ve tartışmalar bu gerçeği bir kez daha göstermiştir. CHP ağırlıklı iktidar bu konuda DİSK'in işçilerle askerleri karşı karşıya getireceğini ileri sürerek, üstlendiği görevin sorumluluğundan kurtulabileceğini sanmakta ve hükümet olmak sorumluluğuna uygun davranmamaktadır. Ancak Türkiye işçi sınıfının tek devrimci sendikal örgütü DİSK, asla işçileri askerlere karşı karşıya getirme niyetinde değildir."

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, DİSK Yürütme Kurulu adına yaptığı açıklamaya şöyle devam etmiştir:

"Sıkıyönetim uygulaması içinde yaşadığımızı biliyoruz. Sıkıyönetimin demokratik hak ve özgürlüklerin kullanılmasını güvence altına almak, faşist terör ve cinayetleri önlemek gerekçesiyle ilan edildiğinin, başbakan tarafından açıklandığını da biliyoruz. Emeğin bayramının kutlanmasına yönelik engellemeler bu gerekçenin kapsamında değildir.

"Burjuvazi 1 Mayıs'ı her yola başvurarak engellemek isteyebilir. 1 Mayıs'ın 1 Mayıs Alanı'nda kutlanmasına karşı çıkabilir. Hatta kendi istediği alanlarda yapılmasını dayatabilir. Bu dayatmaya boyun eğerek DİSK'in 1 Mayıs'ın İzmir'de kutlayacağı yalanını yayanlar, tüm demokratik güçlerin 1 Mayıs Alanı'na akmasını engellemek isteyen teslimiyetçilerdir. Bunlar burjuvazinin gösterdiği alanlarda yanıtkı hesaplarına uygun bir 1 Mayıs'ı kutlamaya kalkışanlardır. Bunlar 1 Mayıs 1977 katliamında öldürülen 36 yurttaşımızın anısını 1 Mayıs Alanı'nda yaşatmaktan kaçarak, onların anısına ihanet edenlerdir.

"1 Mayıs emeğin bayramıdır. Devrimci bir sendikal örgütün Genel Başkanı olarak arkadaşlarımla 1 Mayıs'ta 1 Mayıs Alanı'nda olacağım."

Sıkıyönetim durağından nereye doğru?

Dört ay süredir 13 ilde uygulanmakta olan sıkıyönetim, 26 Nisan'dan itibaren Tunceli, Diyarbakır, Siirt, Adıyaman, Mardin ve Hakkari illerini de kapsayacak biçimde 2 ay daha uzatıldı. Hükümetin aynı kararıyla Anayasa'nın 124. maddesinde belirtilen bütün durumların sıkıyönetim gerekçesine alınması kararlaştırıldı.

" Milli Güvenlik Kurulu'nun önceden belirlenmiş olan toplantısında sıkıyönetimin uzatılmasını ve bazı Doğu ve Güneydoğu illerine de genişletilmesini önereceği, hükümetin de bu öneriye uyacağı önceki hafta içinde kesinlikle belli olmuştu. Altı bağımsız bakanın hükümete verdiği muhtıranın da başlıca koşullarından biri buydu ve önceki hafta Başbakan'ın "altılarla anlaşmaya varıldığını" açıklaması, bu isteklerinin de kabulü anlamına geliyordu. Öte yandan DİSK'in ve demokratik kitle örgütlerinin 1 Mayıs kutlama hazırlıklarına karşı yine aynı sıralarda başlatılan kampanya ile de, sıkıyönetimin uzatılmasının bu kutlamaların yasaklanabilmesi için de kaçınılmaz olduğu kanıtlanmaya çalışılıyordu.

Basında yer alan haberler, sıkıyönetimin kapsamının ve gerekçesinin genişletilmesi yönünde hükümet üzerindeki dayatmaların, uzun süredir sadece MC partilerinden gelmediğini ortaya koydu. Öğrenildiğine göre bundan iki ay önce sıkıyönetimin uzatılması yine Milli Güvenlik Kurulu'nda görüşülürken, Cumhurbaşkanı Korutürk "bölücülüğün" de sıkıyönetimin kapsamına alınmasını istemişti. Bu toplantı da Korutürk'ün istemi, "hükümeti etkileyebileceği ve hatta düşürebileceği" gerekçesiyle Başbakan tarafından uygun görülmemişti.

Ne var ki 27 Mart günü "bölücülük" konusunda görüşmeler yapmak üzere Çankaya Köşkü'ne giden Feyzioğlu'na Korutürk, gelecek MGK toplantısında "ağırlığını koyacağını" açıklamıştı. Ve 2 Nisan tarihli MGK toplantısında konu açılmış ve Ecevit'in sıkıyönetimin gerekçesinin genişletilmesine angaje edilmesi sağlanmıştı. Ecevit bu toplantıdan sonra kamuoyunu alıştırmak ve önceden oluşturmak için bir hazırlığa girişmiş ve "bölücülüğün tırmandığına" ilişkin demeçleri birbiri ardına sıralamaya başlamıştı. Bu arada MGK gibi resmi toplantıların dışında da konu Cumhurbaşkanı, Genel Kurmay Başkanı ve Başbakan arasındaki görüşmelerde sürekli gündem maddesi olarak bulunuyordu.

Sıkıyönetimin genişletilmesi ve uzatılması konusu, CHP ortak grubunda da tartışmalara yol açtı. Ecevit'in hükümet adına sıkıyönetimin uzatılmasını savunmaya çalışmasına karşılık bazı CHP milletvekilleri ve senatörleri bu karara karşı çıkıyorlardı. Kars milletvekili Doğan Arasılı "Bize oy veren eller şimdi kelepçeli" sözleriyle, hükümetin vaatlerde bulunduğu halk kitlelerine karşı tutumunun sonuçlarını yansıtıyordu.

CHP'nin "kritik" sayılan bu ortak grup toplantısından sonra da, hükümet kararı lehinde oy verilmesi için bağlayıcı karar alındı. Bugünkü sıkıyönetimin alternatifinin, ancak "geniş tabanlı ya da MC'li bir sıkıyönetim olabileceği" yönünde başlatılan yoğun kampanya, CHP gruplarında hükümet politikasının en azından şimdilik egemen olmasıyla sonuçlanıyordu. TBMM birleşik oturumunda hükümetin kararı AP ve MSP'nin olumsuz oylarına rağmen onaylandı.

Hükümetin, sıkıyönetimin kapsamına Doğu illerinin de alınması ve gerekçesine "her türlü durum ve koşul'un eklenmesi dayatmalarına boyun eğmesi, gelecekte daha ağır koşullara boyun eğilebileceğinin ciddi bir belirtisidir. Örneğin MHP'nin bütün Türkiye çapında sıkıyönetim isteminde diretmesi boşuna değildir. MHP, sıkıyönetimin ilk ilan edildiği sıralarda sıkıyönetim kapsamına eklenmesini önerdiği illerin hemen tümünün bugün sıkıyönetime dahil edildiğini görmenin emniyetiyle davranmaktadır. Ecevit hükümetinin, bugün 19 ilde ve çok daha geniş gerekçelere dayandırılan sıkıyönetimin sorumluluğunu üzerine almış olması, yarın çok daha cüretkar taleplerin yükseltilmesine zemin hazırlayacaktır.

Sıkıyönetimin gerekçesine Anayasa'nın 124. maddesindeki her türlü durum ve koşulun eklenmesi için gösterilen neden, "sıkıyönetimin kapsamıyla ilgili tereddütlerin giderilmesi"dir. Bu demektir ki, sıkıyönetimin "yetkileri" konusunda doğan belirsizlikleri gidermek için, bu "yetkileri" sınırsız bir kapsamda genişletme yolu seçilmektedir. Anayasa'nın 124. maddesi "savaş haline" kadar çeşitli durumları içermektedir ve bu durumda sıkıyönetim uygulamasından dolayı hükümete ait olacak sorumluluğun kapsamı daha da genişlemektedir.

Sıkıyönetimin genişletilmesiyle ilgili kararların şu ya da bu odaklardan telkin edildiğine dair gerekçeler, bu uygulama karşısında hükümetin sorumluluğunu ortadan kaldırabilecek değildir. Tam tersine bugün hükümet çok daha ağır bir sorumluluğun altına girmiş bulunmaktadır. Yeni biçimiyle de sıkıyönetimin bütün uygulamalarının "açıklamasını" yapmak hükümetin omuzunda olacaktır.

Teslimiyete kılıf aranamaz!

AP ile MSP'nin sıkıyönetimin genişletilerek uzatılmasına ilişkin hükümet kararına olumsuz oy kullanacaklarını açıklamalarıyla birlikte CHP içinden gerici istifaların ortaya çıkması, sıkıyönetimin uzatılması konusunun kamuoyunda hükümet için bir güvenoyu sorunu biçiminde yansıtılmasına yol açtı. Bu arada CHP içinde bir grup parlamenterin de sıkıyönetimin genişletilmesine, sıkıyönetimin antidemokratik niteliği gerekçesiyle red oyu verebilecekleri olasılığına önemli gözüyle bakılıyordu. Böylece sıkıyönetimin uzatılmaması olasılığının ciddi olduğu ve sıkıyönetimin oylamasının hükümetin düşmesiyle sonuçlanabileceği yönünde yaygın bir kanı yaratıldı.

Sıkıyönetimin uzatılmasıyla hükümetin geleceğini birbirine bağlayan bu spekülasyonlar, kendilerini ilerici kabul eden bazı yayın organlarının ve yazarların, sıkıyönetimin uzatılmasını hükümetin ayakta kalabilmesi gerekçesiyle savunmalarına yol açtı.

25 Nisan tarihli Cumhuriyet'in "Olayların Ardındaki Gerçek" sütununda, hükümetin sıkıyönetimin genişletilerek uzatılması önerisini benimsemesinin, "hükümetin muhalefet karşısında gerilemesinin bir örneği" olduğu ister istemez kabullenildikten sonra şu sözlerle sıkıyönetimin uzatılması tek seçenek olarak gösteriliyordu: "Eğer Ecevit hükümeti bugünkü ortamda parlamentoda kurulabilecek en demokratik nitelikte hükümet sayılıyorsa, sıkıyönetim uygulamasında düşünülecek birincil sorun nedir?"

Aynı tarihli Cumhuriyet'te yazar Uğur Mumcu da, sorunu açıkça, "Bu hükümetli sıkıyönetim mi? Geniş tabanlı ya da MC'li bir sıkıyönetim mi?" ikilemine indirgedikten sonra, özellikle CHP'li parlamenterlerin "duruşluklerine inandığı" bazı bağımsız milletvekillerinin oylarına sesleniyordu.

Sıkıyönetimin uzatılması kararının ertesi günkü "Olayların Ardındaki Gerçek" sütununda, sıkıyönetimin Doğu illerine de genişletilmesi açıkça bir "çare" gibi ilan ediliyordu.

CHP hükümetine kanat germek gerekçeyle takınılan bu tutumlar, gerçekte CHP hükümetini bugünkü tam teslim noktasına getiren politikadan farksızdır. CHP hükümeti de, gerici güçlere bugüne kadar verdiği bütün ödünleri, böylece iktidarını koruyabileceğini sanarak vermemiş midir? Ve bütün bu ödünlerin sonunda CHP hükümeti bütün dizginlerini kendisi dışındaki güçlere kaptırmış değil midir? Hükümetin artık en son dayanak noktalarına tutunmaya çalıştığı bugünkü aşamada, mevcut duruma hapsolarak yeni ödünlere mazeret bulmaya çalışmak, hükümetle birlikte onun kanat gericilerini de teslimiyet uçurumuna sürükleyecektir.

Güç günler, "duygusalliktan arınmış yargılar ve serinkanlı gösterilerden" önce, asıl kararlılık ve cesaret ister...

Sporda bakış açısı

ALİ CANLI

Bilinen bir gerçek, olayları veya nesneleri değişik, yanlış bir bakış açısı ile değerlendirmenin, ne ölçüde bilimsel görünüm altında olursa olsun bilimsel olmayacağı, değerinin kalmayacağıdır. 19 Mayıs Spor Akademisi Öğretim Görevlisi ve Beden Eğitimi Öğretmenleri Derneği İlişkisi Ali Gür'ün *"Spor ve Sosyal Sınıflar"* (*) yapıtını değerlendirirken de, bu tür bir yanlış bakış açısına düşüldüğü görülüyor.

Ali Gür'ün de değindiği gibi ülkemizde sporun özellikle izleyici yayın organları çerçevesinde bir yaygınlığı olmasına karşın, spor araştırmaları, incelemeleri parmakla sayılabilecek derecede düşük bir seviyede. Ayrıca değinilmesi gereken ise, yapıtın çeşitli bölümlerine serpiştirilmiş iki ana başlık altında toplanabilecek çarpıtmalar.

Birincisi, özellikle giriş bölümünde değinilen egemen sınıfların sporu yanlış kullanımı, bir sömürü aracı olarak değerlendirmeleri sorununun gereğinden çok abartılarak okuyucuya sporun yararsız, yalnız bir sömürü aracı olarak kullanılan bir kurum olarak sunulması. İkincisi de, olağan ve beklenen bir yorum olarak, anti-komünizm ve anti-sovyetizm.

Günümüzde tüm ilericilerin üzerinde birleştikleri, sporun kapitalist ülkelerde egemen sınıflarca iktidarlarının sürdürebilmesi için şu veya bu şekilde kullanılmasıdır. Bu gerçeği görmek, yanlışlığını kitlelere yaymak, önlemler almak tüm ilericilerin görevidir. Ancak, köleci toplumdan başlayarak, sporun yalnız sömürü aracı olarak kullanıldığını göstermek zararlı günlerini sergilerken sporun iyi yanlarını bir kenara itmek, spor incelemesi yapıyorum diyerek okuyucuyu çözümsüzlük içinde bırakmaya, okuyucuyu "Spor nedir, niçin spor yapıyoruz, spor yaparak, neye, kime hizmet ediyoruz? Kimin yararına, kimin çıkarına, kime karşı hareket ediyoruz? soruları ile şüpheciliğe itmeye kimsenin hakkı yoktur. Ali Gür böyle bir tutum içinde ve antikomünizmle birleştiriyor kötümserliğini. "Sporun politik amaçla kullanılması hemen daima aynı biçimde olmuş ve daima politik amaçla kullanılmıştır. Bunun dışında bir örnek göremiyoruz tarih boyunca. Asıl sorun, gerçek ve can alıcı sorun, temel sorun hangi amaçla kimin, hangi sınıfın çıkarına kullanıldığıdır. Biçimin benzerliği bir bakıma hiç mi hiç ilginç değil. Fakat kullanış amacı sorunun özü. Bu öz ise tarih boyunca sürmüş ve sürmekte olan iki ideoloji, iki dünya arasındaki mücadeledir. Zamanında sosyalist devrimini yapmış, başarmış ülkeler için de bu mücadele tamamlanmış değil." (S. 90)

Ali Gür ince anti-komünizm ve anti-sovyetizmine, sosyalist ülkelerde tüm kurumlar gibi sporunda henüz oturmadığını öne sürerek başlıyor ve Sosyalist Ülkeleri giderek Hitler Almanyası ile eş tutmaya kadar vardırabiliyor çarpıtmasını. "1980 Moskova Olimpiyatları neyi amaçlayacak? Oberwiesen feld'in (daha sonra havaalanı yapılan Berlin Olimpiyat sahası) gölgesi mi düşüyor şimdi Moskova'ya? Sporu politik ve ideolojik olarak yönlendirmek isteyeceklere bir ihtar olmuş mudur Oberwiesen field? Yoksa Moskova şimdi bir Berlin 1936'nın özlemi ile mi yanıyor? Neyin, kimin, hangi anlayışın, hangi ideolojinin, hangi politik çizginin görkemini, yücelğini gösterecek 1980 Olimpiyatları'nda Moskova? Stadyumların çevresinde hangi uluslararası şirketlerin reklamları bulunacak? İki sistemin üstünlük yarışması ve üstünlük kanıtlaması çökmekte olan, kokuşmuşluğun doruğuna ulaşmış olan bir sistemin koyduğu ölçüler, değerler, kurallar içinde mi olacak?" (S. 62)

Yazarın bu soruları sormasının nedeni açık. Fakat pek çok okuyucu da bu soruların yanıtlarını biliyor. Evet Moskova'da sosyalist sistemin üstünlüğü bir kez daha kanıtlanacak. 1980, politik olarak yönlendirilmiş sporun zafer yılı olacak. Milyonlarca kişi aylarca Moskova'dan söz edecek, televizyonda, radyoda, gazetelerde, Moskova'yı görecek, duyacak, sosyalist ülkelerin başarılarını izleyecek...

Sizin ve sizin düşüncenizde olanların, emperyalistlerin bu duruma tepkisi de çeşitli biçimlerde ortaya çıkıyor. Emperyalistler, haklı başarıyı şimdiden gölgelemek için propagandayı yoğunlaştırıyorlar. Moskova Olimpiyatları'nın yapılmamasını sağlamak için türlü çeşitli bahaneler öne sürüyorlar. Fakat ne emperyalistlerin çabaları, ne de maocuların çarpıtmaları bir sonuç vermeyecek.

* *Aydınlık Yayınları, No: 69, Mart 1979, 96 sayfa.*

Daha sağlıklı yaşam için

DERMAN BOZTOK

Sağlıklı bir yaşam, sağlıklı bir çevreyi zorunlu kılıyor.

1978 Eylül ayında SSCB'de yapılan Alma-Ata Birincil Sağlık Bakımı (İlk Basamak Sağlık Hizmetleri), Uluslararası Konferansı "Dünya sağlık hareketinde" önemli bir kilometre taşı olmuştur. Konferans sonunda yayınlanan Deklerasyon imza koyan 130'dan fazla ülkenin hükümetlerini, ilk basamak sağlık hizmetlerini tüm toplumlarının fertlerine götürmek için yükümlülük altına sokmaktadır. İlk basamak sağlık hizmetlerinin artık bugün tüm dünyaca kabul edilen ilkeleri, hem ülkelerin tüm sağlık hizmetleri sistemleri, hem de sosyal ekonomik toplumsal kalkınmaları için temel dayanak olabilecek niteliktedir.

DSÖ (Dünya Sağlık Örgütü) ve diğer uluslararası sağlık kuruluşlarının tüm dünya insanlığı yararına olarak saptadığı ilkelerin hem saptanmasında, hem de hayata geçirilmesinde başta Sovyetler Birliği olmak üzere dünya sosyalist sistemi ve dünya emekçi sınıfları en etkin gücü oluşturmaktadırlar.

DSÖ ve diğer uluslararası sağlık kuruluşları, gelişmekte olan ülkelere DSÖ ilkeleri doğrultusunda yapılan çabalarında teknik insangücü, ve mali yönden destek olurken, hükümetlere ve ülkenin diğer kurum ve sektörlerine ilkeler doğrultusunda baskı unsuru olmaktadırlar. Bu nedenle gelişmekte olan ülkelerin hükümetleri, kurum ve sektörleri göstermelik de olsa bazı çalışmaları sürdürmek zorunda kalmaktadırlar.

Bu ülkelerin bilim adamlarının ve emekçi sınıflarının sahip çıktığı gerçekçi çalışmalar ise sürekli engellenmekte, gidik tarakılmaktadır. Emperyalist sistem içindeki bu ülkelerde bir taraftan uluslararası ilaç ve sağlık teknolojisi tekellerinin ve yerli işbirlikçilerinin baskısı ile pazarlar açık tutulurken, ülkenin insangücü ve diğer kaynakları da emperyalist tekellere peşkeş çekilmektedir. Tıp okulları, İleri Kapitalist Batı ülkelerinin eğitim sistemini sürdürmekle, hem eğitim ve diğer hastaneler ve sağlık bakım yerleri için teknoloji, ilaç, vb. pazarı hem de dışa göç ile batı için ucuz insangücü yaratma işlevini görmektedirler. Aynı zamanda bu okullar ve kurumlar, ülke gerçeklerine göre tüm toplum bireyleri için sağlık hizmetleri ve insangücü yetiştirilmesini sürekli engellemektedirler.

Tüm dünya emekçileri sağlıklı yaşamlarını ortadan kaldıran kapitalist-emperyalist tekelci sömürüye karşı birleşik ortak mücadele içindedirler. Dünyanın aydınlık geleceği onlarındır.

Birincil sağlık bakımı nedir?

Birincil Sağlık Bakımı, toplumdaki bireylere ve ailelere kabul edebilecekleri yöntemler ve, kendilerinin tam katılımı ile, toplumun ve ülkenin yüklenebileceği bir maliyette, söz konusu birey ve ailelere evrensel ulaşabilirliği olan temel sağlık hizmetinin sağlanmasını amaçlamaktadır.

Birincil Sağlık Bakımı toplumun ana sağlık sorunlarını ele alır, geliştirici, koruyucu, tedavi ve rehabilite edici hizmetleri uyum içinde sağlar. Bu hizmetler ülkenin ve toplumlarının ekonomik koşullarından, sosyal değerlerinden köken aldığı ve yansıttığı için ülke ve toplumlarca değişiklik gösterecek, ancak en az şunları içerecektir: Yeterli beslenmenin geliştirilmesi ve yeterli temiz suyun sağlanması; temel sanitasyon (çevrenin sağlığa uygun hale getirilmesi); aile planlaması dahil olmak üzere ana-çocuk bakımı; en çok görülen bulaşıcı hastalıklara karşı aşılanma; yerel endemik (olağan) hastalıkların korunması ve kontrolü; mevcut sağlık sorunları ve bunların korunma ve kontrolü konusunda sağlık eğitimi; sık görülen hastalıkların ve yaralanmaların uygun tedavisi ve temel ilaçların sağlanması.

Birincil Sağlık Bakımı hem ülkenin sağlık sisteminin hem de genel ekonomik ve sosyal gelişmesinin ortak parçası olduğundan ve bu bütünlüğün dışında başarısızlığa mahkum olduğundan, ulusal bir temel üzerinde, bir ülkenin gelişim stratejisine katkıda bulunan diğer sektörlerle eşgüdüm içinde bulunmalıdır.

Marx 161 yaşında

İnsanlığın sömürüsüz bir dünya toplumuna yürüdüğü yolu aydınlatan güneş, dünya işçi sınıfının büyük öğretmeni Karl Marks 5 Mayıs 1818'de doğdu. Ve o ölümsüz güneş, dünyamızın devrimci bir değişikliğe uğratılmasının yolunu bugün de aydınlatıyor. İşçi sınıfı toplumsal kurtuluş ümidini onunla birlikte yaşattı, sınıf mücadelesi onun öğretisiyle çağdaş boyutlarına erişti...

Kapitalist dünya marksizmin yenilmez, tehdidi, bükülmez bileğiyle sonuna yaklaşıyor. İşçi sınıfının sınıflar mücadelesindeki yerini bağımsız bir güç olarak alması, kendi öğretisi marksizme sarılmasından beri bu gerçek böyle. Tarihin geleceğe doğru akışının doğrultusunu, yasalarını belirleyen silah Marks'ın koca bir dünyayı sığdırdığı eserlerinde saklı öğretiyle oluştu.

Marksizm böylesine eşsiz bir öğreti olduğu, çağlar kapatıp, çağlar açacak bir güce sahip olduğu için, günümüzde onu doğrudan karşısına alabilecek cesarette bir güç yok. Onun düşmanları bile, ona şu ya da bu yanından yaklaşıyor, öcüp biçiktikten sonra yeni biçimler vermeye uğraşıyorlar. Burjuva ideologları, nasıl edersem onun "çürümüşlüğünü" daha inandırıcı bir biçimde anlatabilirim; "marksolog" geçinen kimi şarlatanlar, onu nasıl daha "cüllü" bir biçimde sunarım; kimi sağ ve sol revizyonistler de, "günümüz koşulları" na onu nasıl uyarlar, onarımı diye olmadık cambazlıklara giriyor, yorulmak bilmez gayretler gösteriyorlar.

Bütün bu gerici çabaların onun devrimci ruhunu zedelemek bir yana, ölümsüzlüğünü, bütün insanlığı kucaklayacak büyüklükte olduğunu kanıtladığı da, işin diğer yanı.

Marksizmin bu büyüklüğü, kuşkusuz onun bir hayâl dünyasının erişilmez bir yüksekliğinin ifadesi değil. Onun karakterinde devrimci bir yan vardır ve o yanı işçi sınıfının ellerinde sınıf mücadelesinin yüreği haline gelir. O yürek attıkça sosyalizme daha yakınlaşılır. Ve o yürek attıkça Marks'ın ölümsüzlüğü daha iyi anlaşılır.

Marks'la ilgili bir işçi sınıfı devrimcisinin şu sözleri, onun iyi bir tasviri:

"Marks, o sıralar, hâlâ 28 yaşlarında genç bir adamdı, ama hepimizi çok etkilemişti. Orta boylu, geniş omuzlu, yapılı ve hareketlerinde enerjikti. Alnı açık ve biçimli, saçları gür ve simsiyah, bakışları çok etkileyiciydi. Ağzı muhaliflerinin o çok korktukları alaycı biçime daha o zamandan sahipti. Marks doğuştan bir halk önderiydi. Konuşması kısa, inandırıcı ve mantığında zorlayıcıydı. Asla gereksiz bir sözcük kullanmıyordu; her tümce bir düşünce, ve her düşünce de göstermek istediği şeyin zorunlu halkasıydı. Marks'ta bir düşçülde olan havadan eser yoktu. Weitling zamanının komünizmiyle *Komünist Manifesto*'daki komünizm arasındaki farkı gördükçe, Marks'ın sosyalist düşüncedeki insanlığı temsil etmekte olduğunu daha açıkça gördüm."

Marks bir güneştir ve ölümsüzdür!

MARX'IN ÖĞRETİSİ İŞÇİ SINIFININ YOLUNU AYDINLATIYOR

Yaşasın dünya gençliğinin dayanışması

24 Nisan

24 Nisan, "Dünya Gençliği'nin Uluslararası Anti-Emperyalist Dayanışma Günü"dür. Bu gün, 1955 yılında Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu tarafından, her yıl kutlanmak üzere ilan edildi.

Emperyalist sistemin gençliğe yıkımdan, umutsuzluktan başka bir şey vermediği dünyamızda, sosyalist, kapitalist ya da gelişmekte olan Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerindeki , sayıları yüzmilyonlarla ölçülebilen dünya gençliğinin anti-emperyalist birliği, mücadelesi ve dayanışması büyük önem taşımaktadır. Bugün, dünya gençliğinin ezici çoğunluğu, her türlü gerikliğe, faşizme, silahlanma yarışına, savaşa karşı topyekün bir mücadele içinde.

Her türlü politik görüşten, her sınıftan, toplum kesiminden gençleri bu mücadele içinde birleştirme başarısını gösteren DDGF, anti-emperyalist savaşların, direnişlerin de en yakın takipçisi, destekçisi oldu. DDGF'nin bu dayanışma azmi, barış, bağımsızlık, demokrasi, toplumsal ilerleme ve sosyalizm mücadelesine de güç katıyor.

24 Nisan'da Türkiye gençliğinin dünya gençliğiyle anti-emperyalist doğrultudaki dayanışma dileklerini, Genç Öncü Genel Sekreteri Ümit Buğdaycı tüm dünya gençlik örgütlerine gönderdiği mektupta belirtti:

"1955 yılında dünya gençliğinin en üst örgütü "Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu" tarafından 24 Nisan, dünya gençliğinin Asya, Afrika, Latin Amerika halklarının ve gençliğinin anti-emperyalist mücadeleleriyle dayanışma günü olarak kabul edilmiş ve tüm gençlik örgütlerine o yıldan sonra, bu günü en kitlesel biçimde kutlamaları için çağrıda bulunulmuştu.

"1955 yılından günümüze kadar dünya gençliği, 24 Nisan'ları anti-emperyalist mücadelelerin bir göstergesi olarak kutlamış ve bu günler aracılığıyla Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinde verilmekte olan mücadelelere, kendi ülke halklarının duyarlılığını artırmayı gözetmişlerdir.

"1979 yılında da pek çok ülkede halklar, emperyalist boyunduruğa karşı mücadele vermekte, kazandıkları başarıları korumak için savaşlarını sürdürmektedirler. Bu Kamboçya halkı için, Yemen halkı için, İran halkı için, Filistin halkı için, Nikaragua halkı için, Afrika halkları için tüm canlılığıyla sürmektedir. Emperyalizmin, çöküşünü biraz daha geciktirmek için azgınca saldırı yöntemini hızlandırmasıyla da artmaktadır.

"Türkiye gençliği olarak, tüm dünyada verilen anti-emperyalist mücadeleyle, ülkemizde verdiğimiz, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesini kardeşçe dayanışma içinde ele almakta, dünyanın ve Türkiye'nin aydınlık geleceğini selâmlamaktayız."

İran Azerbeycan'ında Sünni mezhebine mensup Kürt topluluklarıyla Şii mezhebine mensup Türkmen toplulukları arasındaki silahlı çatışmalar geçtiğimiz hafta yoğunlaştı.

Haftalık Sovyet dergisi Yeni Zamanlar'ın 16. sayısında yayımlanan bir yorumda, süren olaylar şöyle değerlendiriliyor: "Ulusal azınlıkların, Şah döneminde gaspedilen eşitlik, kendi kendini yönetme ve kendi kültürlerini geliştirme hakları yönündeki haklı çabalarına yatırım yapan ve bu azınlıkların, hazırlanan Anayasa'nın hükümlerini tam öğrenememelerinden yararlanan, yeni rejimin düşmanları, Şah'ın gizli polisi SAVAK'ın ve CIA'nın ajanları, eski subaylar, büyük toprak sahipleri ve her boydan aşırılar, Kürtlerle Türkmenler ve devrimci komiteler ya da ordu birlikleri arasındaki kanlı çatışmaları kışkırmaktadırlar."

5 kıtadan haberler

SSCB–AFGANİSTAN: DOSTLUK VE DEVRİMCİ DAYANIŞMA RUHU

SBKP MK Genel Sekreteri ve SSCB Yüksek Sovyet Prezidyum Başkanı Leonid Brejnev, Kabil'de açılan SSCB Ulusal Sergisi ziyaretçilerine yolladığı mesajda şunları diyor:

"Afganistan halk devrimi, ülkesinin yaşantısında tarihsel bir dönüm noktası oldu ve ülkelerimiz arasındaki iyi komşuluk ilişkilerini daha da sağlam hale getirdi. Bu iyi komşuluk ilişkileri şimdi dostluk ve devrimci dayanışma ruhuyla karakterize ediliyor. Sovyet insanları, Afganistan'da emekçi halk yararına meydana gelen değişiklikleri ve Nisan Devrimi'nin kazanımlarını, iç gericiliğin ve dış düşmanların sabotajlarına karşı güçlendirme mücadelesini içten bir sevgiyle izliyorlar ve Afganistan'ın dış politik doğrultusuna; barış, bloksuzluk, tüm ülkelerle eşit, haklı ve karşılıklı yarara dayanan ilişkileri geliştirme, anlaşmazlıkları barış yoluyla çözümleme politikasına derin saygı gösteriyorlar."

DÜNYA ÇAPINDA BİR PROVOKASYON

Pentagon'un ABD Hava Kuvvetleri, "nükleer savaş tatbikatı" niteliğinde dünya çapında stratejik manevraları hazırlanıyor. Bu manevralar sırasında Amerikan stratejik bombardıman uçakları Sovyet sınırlarına yönderilecek. Washington bir açıklama yapmasa da, bu manevralarda Amerikan stratejik uçaklarının, nükleer bir savaşın yaklaştığı koşullarda bir hava hücumuna hazırlanma amacı taşıdıkları açık.

Bu girişimin, ABD hükümeti tarafından Sovyetler Birliği'ne karşı bir provokasyon eylemi olduğu, önyargılı olmayan herkes için kolayca anlaşılır durumda. Bu girişimle sınırlı stratejik saldırı silahlarının sınırlandırılmasına ilişkin yapılan anlaşmanın düşmanları sevinebilir.

PEKİN'Lİ LİDERLERİN ARTAN İŞTAHLARI

Deng Siao Ping'in ÇHC topraklarında Amerikan casuslık merkezleri kurulması olasılığı konusundaki düşünceleri, ABD Kongre üyelerini biraz şaşırtı. Onlar, Deng Siao Ping'in İran Şah'ının kabul ettiklerini kabul edeceğini sanıyorlardı. Şah'ın zamanlarının Amerikan cihazlarına yaklaşmalarına izin verilmemişti. Ama Pekin'li liderlerin iştahı daha fazla. Deng Siao Ping, ABD'nin Çin'e elektronik casuslık için kendi çok gizli cihazını vermesini istiyor. Pekin'li liderler, kendi politik poker'lerinde, ortaklarına "Çin kartından" yararlanma olanağı vermeksizin "Amerikan kartını" oynamayı hayal ediyorlar.

TUDEH: Halk devriminin bekçisi halk cephesi

İran Tudeh Partisi'nin Mart ayında yapılan Merkez Komitesi 16'ıncı Plenumu sonrasında yapılan açıklamanın ilk bölümü Yürüyüş'ün geçen haftaki sayısında yayımlanmıştı. Tudeh'in, İran devrimine ilişkin politik değerlendirmelerini içeren bu bölümden sonra, bu sayımızda da tüm ulusal demokratik güçlere yaptığı "Birleşik Halk Cephesi" çağrısının programını yayınlıyoruz.

"İran Tudeh Partisi, diğer önerileri her zaman büyük bir sorumlulukla incelemeye hazır olarak, Birleşik Halk Cephesi'nin kurulması için aşağıdaki programı öneriyor."

Politik Düzen, Kişisel, Toplumsal ve Politik Hak ve Özgürlükler Üzerine

Cumhuriyet sadece ülkemizdeki tüm halkların özgür ve aktif olarak politik ve toplumsal yaşama katılmasıyla, tüm din, gelenek ve görenekleri, ulusal kültürün ve bütün halkların dillerinin tanınması ve saygı görmesiyle güçlenebilir ve açıma yapabilir.

"Ülkedeki tüm halkların yönetimsel ve kültürel özerkliklerinin, birleşik bir demokratik cumhuriyet çerçevesinde tanınması, ulusal birliğin gerçekleştirilmesi için, ülkenin bağımsızlığının ve ulusal bütünlüğünün korunması bir zorunluluktur.

Yeni kurulacak cumhuriyette, yığınların ülkenin yönetimsel sorunlarına bölge, çevre, kasaba ve köy komiteleri aracılığıyla aktif olarak katılmalarının güvence altına alınması zorunludur. Komiteler belirlenmiş hak ve görevler çerçevesinde bölgesel işlev görmelidirler.

Demokratik hak ve özgürlüklerin verilmesi yalnızca, ilerici ve ulusal karakter taşıyan toplumsal, politik ve yığınsal örgütlerin görüşlerini sınırsız ve ayrıcalıksız açıklayabilmeleri ve yayabilmeleri, hiçbir kişinin ve makamın kendisi için inhisarcı bir tutum almaması, diğerlerini baskı altında tutamaması'yla mümkündür.

"Bu amacı gerçekleştirmek için aşağıdakiler gerekli:

"Eski rejimin tüm kokuşmuş ve suçlu yöneticileri mahkeme önünde hesap vermeli ve cezalandırılmalıdır.

"Tüm yurttaşlar milliyetlerine, cinsiyetlerine, dinlerine ve yeteneklerine bakılmaksızın okuyup yazabilmeli, tüm seçim yapılan alanlarda seçim hakkı güvence altına alınmalıdır.

"İşçi ve emekçilerin kentlerde ve kırlarda yığın örgütleri kurma hakkı tümüyle tanınmalıdır. Bu yığın örgütlerine, üretim ile, emekçilerin çalışma ve yaşam koşulları ile ilgili tüm sorunlara katılma hakkı verilmelidir.

"Kentlerde ve kırlardaki tüm emekçilere, hiçbir sınırlama olmaksızın grev hakkı garanti edilmelidir."

DIŞ POLİTİKA ÜZERİNE

"Ülkemizin emperyalizm ve Şah'ın çökertilen rejimi aracılığıyla zorlandığı ekonomik, siyasal ve askeri alandaki tüm eşitsiz, resmi ve gizli anlaşmalar iptal edilmelidir;

"Tüm komşu ülkelere -İrak, Türkiye, Afganistan, SSCB ve Pakistan-İran'la saldırmazlık paktları yapma önerisi yapılmalıdır;

"Tarafsızlığımız açıklanmalı ve hiçbir paktı olmayan devletler grubuna katılınmalıdır;

"Yakın ve Ortadoğu'da, Asya'da kollektif güvenlik anlaşmalarının imzalanması görüşülmelidir.

"Devrimci ve antiemperyalist kurtuluş hareketleri, en başta FKO maddi ve maneviyat olarak her yönlü desteklenmelidir;

"Dünya barışının korunması ve barış içinde birarada yaşama ilkelerinin uygulanması için girişimlerde bulunulmalıdır."

ÜLKE GÜVENLİĞİNİN KORUNMASI VE SAVUNULMASI ÜZERİNE

"Ordu'daki tüm antiulusal ve kokuşmuş unsurlar temizlenmelidir;

"Onu gerçekten ulusal ve de demokratik bir orduya, halkın ordusuna dönüştirebilmek için, iç düzeninde temel değişiklikler yapılmalı; asubayların, subayların ve askerlerin komitelerinin kurulması ve her ordu mensubunun ülkenin politik yaşamına katılması hakkı güvenceye alınmalıdır."

EKONOMİ ÜZERİNE

"Tüm endüstri ve tarım işletmeleri, bu arada tekeller ve emperyalist tekellere ait tüm finans kuruluşları, yıkılan rejimin suç ortakları olan ve genel olarak emperyalist sermayeye bağımlı büyük kapitalistlere ait özel bankalar, sigorta şirketleri, büyük sanayi ve tarım işletmeleri ulusallaştırılmalıdır;

"Pehlevi ailesinin bütün servetine el koyulması; Pehlevi ailesinin mensupları tarafından yurtdışına kaçırılan tüm servetin geri alınması için girişimde bulunulmalı; eski rejimin elli yıldan uzun bir süredir devam eden eden terörist egemenliği sırasında liderleri ve emperyalist ajanları tarafından soyulan tüm zenginlikler haczedilmeli; büyük toprak spekülatörleri ve borsa simsarlarına ait tüm kent arsaları müsadere edilmeli ve emekçiler için konut yapılması amacıyla bölge, kent ve çevre komitelerine devredilmelidir;

TUDEH Genel Sekreteri Nurettin Kianuri

Atom santrallerinin korunmasına ilişkin maddi anlaşmalar ve İran'da nükleer artıkların depolanmasıyla ilgili tüm anlaşmalar iptal edilmelidir;

"Büyük toprak sahiplerinin topraklarının müsadere edilmesiyle temel bir tarım reformuna başlamalı büyük özel tarım işletmeleri kamulaştırılmalı; tarım işçisi olarak çalışan topraksız ve az topraklı köylülere yeterince toprak sağlayabilmek için kıraç topraklar işlenmeye başlanmalı; çiftçi mülkiyeti güvenceye alınmalı; tarım endüstri işletmeleri kamulaştırılmalıdır."

YAŞAMIN DÜZELTİLMESİ ÜZERİNE

İşçiler endüstri ve tarım ekonomisi işletmelerinin yönetimine katılmalı, dolayısıyla üretim planının hazırlanmasında ve ücret ile kâr arasında kabul edilebilir bir ilişkinin kurulmasında söz hakkına sahip olmalıdır;

"Toplu sözleşme hakkı tanınmalı ve gerçekleştirilmesi için gerekli güvenceler verilmelidir;

"Tüm üretim dallarında haftalık çalışma süresi azaltılmalı; işçilerin seçilmiş temsilcileriyle görüşülerek yıllık ücretli izin süresi yükseltilmelidir;

"Cinsiyete bakılmaksızın eşit işe eşit ücret verilmeli; tümtoplumsal ve siyasal alanlarda kadın ve erkek arasında hak eşitliği sağlanmalıdır;

"Tüm kamu ve özel işletmelerde çalışan memurların yığın örgütleri kurma hakkı tanınmalı ve grev hakları güvenceye alınmalıdır;

"İlkokuldan üniversiteye kadar parasız eğitim sağlanmalı; işçi, köylü ve dar gelirli memur çocuklarına burs verilmelidir."

Politik Tutukluların, Eski Rejim Tarafından İzlenenlerin ve Ailelerinin, Sömürgecilik ve Diktatörlüğün Kurbanlarının Haklarının Korunması Üzerine

Askeri mahkemelerin diktatörlüğe karşı savaşçılara verdiği bütün hükümler derhal kaldırılmalı; tüm hükümlülere ve izlenenlere hakları geri verilmelidir.

"Tutukluluk nedeniyle görülen zararların derhal giderilmesi için, politik tutukluların temsilcilerinin de katılacağı bir komisyon oluşturulmalıdır. Bu komisyon, ilgililerin zararlarını karşılamak için hükümet tarafından her türlü yetkiyle donatılmalı, yasal ve maddi olanaklara sahip olmalıdır.

"İran Tudeh Partisi'nin önerdiği bu program, Ayetullah Humeyni'nin sebatlı yandaşlarından devrimci solun diğer güçlerine kadar, devrimin tüm güçlerini bir birleşik Cephe'ye, emperyalizmin yaşamının tüm alanlarındaki egemenliğini kırabilecek, ulusal zenginlikleri ve ekonomik iktidarı emperyalizme bağımlı büyük burjuvazinin elinden alarak halka geri verebilecek bir Birleşik Cephe'ye götürebilecek bir programın ana noktalarıdır.

"Yalnız ve yalnızca böyle bir Birleşik Halk Cephesi ve böyle bir ortak program ile halk devriminin kazanımlarını korumak ve devrimci halkın taleplerini gerçekleştirmek mümkün olacaktır."

Ho Şi Minh kenti dört yaşında

30 Nisan 1979, Vietnam halkının ABD emperyalizmini kesin yenilgiye uğratarak Kurtuluş Savaşını zaferle sonuçlandırmasının dördüncü yıldönümü.

Yüz yıldan fazla bir zaman boyunca emperyalist ülkelere karşı Kurtuluş savaşını sürdürerek, dünyanın en güçlü emperyalist ülkesini yenilgiye uğratan Vietnam halkı, bu zaferden dört yıl sonra yeni, iğrenç ve en az öncekiler kadar alçakça bir saldırıya uğradı. Ne var ki, bu kez ABD'li, emperyalistlerin yerini Pekin'li saldırganlar almışlardı. Topraklarında düşman askerlerine karşı buğumsuzluk savaşı vermeye alışık Vietnam halkı bu saldırı karşısında sinmedi, gerilemedi; Çin'li saldırganlar geri püskürtüldü. Vietnam'a "ders vermek" için girenler dersleri alarak çekip gitmek zorunda kaldılar. Tıpkı dört yıl önce, şimdi yaltaklandıkları Amerikan emperyalistleri gibi.

Vietnam halkının ABD emperyalizmine karşı zaferinin yıldönümü bu yıl çok daha anlamlı olarak kutlanıyor. Zaferden sonra sosyalist dünyanın ve emperyalizme karşı ulusal kurtuluş savaşlarının yanında yerini kararlı biçimde alan Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti dünyanın tüm ilerici, sosyalist güçleri tarafından destekleniyor. Uluslararası dayanışmanın desteğini yanında bulan Vietnam halkı sosyalist kuruluşun ilerletilmesi yolunda, tüm engelleme çabalarına karşı emin adımlarla yürümeye devam ediyor.

Evet, devrimin babasının adını kendi adı yapan Ho Şi Minh kenti dört yaşında.

Vietnam halkı, büyük zaferin 4. yılında maocu saldırganlara haddini bildiriyor.

Gestapo yöntemleri yine işbaşında

Federal Almanya'da Nazi kalıntıları son zamanlarda etkinliklerini iyice artırırken, GESTAPO artığı Batı Alman "Gizli İstihbarat Servisi" de Hitler faşistlerini sıratmayacak uygulamalarını sürdürüyor. Her fırsatta "insan haklarından" söz etmeyi marifet sayan batı Alman yöneticileri, ülkeyi tam bir polis devleti haline getirdiler. Bir yandan eski Nazi suçlularının affı için kampanya yürütülürken, diğer yandan "parlamenter" sıfatlı bazı faşistler başka ülkelerde Nazi yöntemleriyle gericilik ve faşizm propagandası yapıyorlar. Türkiye'de Batı Alman Kültür Merkezi'nde düzenlenen böyleci bir "simpozyum" hakkında ayrıntılı bilgiler YURUYUŞ'un önceki sayılarında yer almıştı. YURUYUŞ, Batı Alman faşistlerinin ülkemizdeki faaliyetlerine göz yumulmaması gerektiğini vurgularken, bu ülkedeki yöneticilerin de Nazi kalıntılarını beslediğini belirtiyordu. YURUYUŞ'un bu yorumlarını haklı çıkaracak türden bir haber geçenlerde Münih'te yayınlanan "Abendzeitung"da yer alan bir haberle de doğrulanıyordu.

Hitler'in gizli polis'i GESTAPO'nun en ünlü yöntemlerinden biri olan "Fişleme" yöntemi, şimdiki Batı Alman gizli servisi tarafından da uygulanıyor. Gazetede yer alan habere göre sosyalist ülkelere giden Federal Alman yurttaşları için gizli polisle birer dosya açılıyor. Sosyalist ülkelere gitmek isteyen F.Alman yurttaşlarının pasaportlarındaki resimler gümrük pasaport kontrolü sırasında çekiliyor ve bu kişilerin "dosyaları" Münih yakınlarında bulunan Pullach kasabasında arşivleniyor. Bu işlemin yapılabilmesi için ülkedeki 23 gümrük kapısına özel fotoğraf makinaları yerleştirilmiş ve 2000 dolayında memur bu iş için görevlendirilmiş durumda. Haberde, bunun yanında diğer 45 gümrük kapısında da işlemlerin gizli istihbarat örgütünün talimatlarına göre yürütüldüğü, böylelikle uçak ile sosyalist ülkelere seyahat edenlerin ve pasaportlarında sosyalist ülkelerin vizesi bulunanların da fişlendiği belirtiliyor.

Batı Alman yöneticilerinin bu tutumları salında Batı Almanya'daki eletemin özüne uygun. Her ağızlarını açtıklarında "insan hakları"dan söz eden Batı Alman yöneticilerinin "insancıllıktan" ne anladıkları böylece bir kez daha ortaya çıkmış oluyor. Federal Alman emperyalizminin "insancıllığı"nın, 60 milyon insanın katili Nazilerin "insancıllığı"ndan farklı olup olmadığı kuşkusu bugün artık yaygın durumda.

FEDERAL ALMAN GİZLİ İSTİHBARAT ÖRGÜTLERİNİN SOSYALİST ÜLKELERE GİDEN YURTTAŞLARI FİŞLEDİĞİ AÇIKLANDI. BONN'UN GESTAPO ARTIĞI BU YÖNTEMLERİ, NEO-NAZİ GÜÇLERE CÜRET VERİYOR.

değişen dünya

Pekin liderleri Sovyet-Çin dostluk, ittifak ve karşılıklı yardım anlaşmasını yürürlükten kaldırdıklarını açıkladılar. Pekin'in bu tek yanlı eylemi, şimdiki Çin yöneticilerinin ÇHC ve diğer ülkeler arasındaki ilişkileri düzenleyen uluslararası hukuk belgelerine karşı izledikleri tutumu açıkça gösterdi.

1950 yılı Şubat ayında, bu anlaşmanın ve ondan kaynaklanan sözleşmelerin imzalanması dolayısıyla bir konuşma yapan ÇHC Başbakanı Çu En Lay, bu belgelerin imzalanmasının Çin ve Sovyetler Birliği arasındaki kardeşçe dostluğun ve işbirliğinin göstergesi olduğunu söylemişti: "Bu anlaşma ve sözleşmelere, ancak emperyalistler ve savaş kışkırtıcıları nefret besleyebilirler..."

Gerçi aradan çok zaman geçti ama, Sovyet-Çin anlaşmasına "nefret besleyenler" arasında Pekin liderlerinin en başka geldiğini düşünmek de en doğal hakkımız! Çin'in dünyaya egemen olma planlarına ters düşen her şey, bu arada diğer ülkelerle yapılmış anlaşmalar ve sözleşmeler, Mao'nun halefleri tarafından kolaylıkla ve sorumsuzca reddediliyor. Kuşkusuz, Çin'li yöneticilerin politikasındaki bu tehlikeli eğilim, bugün birden bire ortaya çıkmış değil.

MAO'YLA YARIŞAN MAOCULUK

Hindistan, Birmanya, Moğolistan ve Çin'le komşu olan ötaki ülkelerin halkları daha 50-60 yıllarında maocu liderlerin hainliğiyle karşılaşmışlardı. Sınır anlaşmalarının en kaba biçimlerde çiğnenmesi, toprak işgalleri, yerel silahlı çatışmalar, Çin'li yayılmacılar için "sıradan" olaylar haline gelmişti...

Pekin'li saldırganlar, bir süre önce Vietnam'a karşı giriştikleri silahlı müdahalede de, Çin-Vietnam sınırını çiğnemekle ve Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti topraklarına saldırmakla yetinmediler. Güçlü bir karşı darbe yedikten ve geri çekilmek zorunda kaldıktan sonra bile, Vietnam'ın kuzeyinde bazı yerleri işgal etmeyi sürdürüyorlar ve buralarda istihkam tesisleri kuruyorlar, sınırı belirleyen işaretlerin yerlerini değiştiriyorlar; özetle iki ülke arasındaki tarihsel sınır hattını değiştirmek için herşeyi yapıyorlar.

Çin-Vietnam sınır çizgisi ta 1887 yılında o zamanki yöneticiler tarafından imzalanan sınır anlaşmasıyla açıkça belirlenmiştir. 1956 yılında da, her iki taraf bu anlaşmayı onayladılar ve iki ülke arasındaki bu sınıra saygı gösterme yükümlülüğünü kabul ettiler. Pekin'in son eylemleri uluslararası hukukun kaba ihlallerinden başka birşey değil. Onlar bu eylemleriyle, diledikleri zaman kuvvete başvurma, uluslararası hukuku, barış içinde birarada yaşama ilkelerini ve komşu devletlerle yapılmış olan anlaşmaları çiğnemek niyetinde olduklarını göstermeye çalışıyorlar.

Pekin'li gericileri cesaretlendiren unsurlar elbette var ve gün geçtikte de arttıyor. Sorumsuz politik maceralarında yalnız olmadıklarını iyi biliyorlar. Başkan Carter'in koltuğunda sığır çobanlığı özentileri, Japon ve İtalyan tekelleriyle anlaşmalar, Fransa'dan "Mirage" savaş uçakları siparişleri Deng Siao Ping ve hempalarının başlarını iyice döndürdü.

Ne var ki, Pekin gericileri o denli sorumsuz ve maceracı ki, emperyalistler ellerindeki bu oyuncağa bile güvenemiyorlar. ÇHC ile Japon tekelleri arasında son günlerde yapılan bir anlaşmanın, ÇHC tarafından tek yanlı olarak bozulması, bu bulunmaz dostun bile güvenilirliği konusunda ciddi kuşkular yarattı emperyalist çevrelerde.

Emperyalistlerin en azgınlarıyla Pekin liderliği arasındaki karşılıklı nazirelerin kimin için "hayır", kimin için "şer" olacağı şimdiden pek belli değil ama, herşeye karşın iki tarafın da bu "muhabbet"den hoşnut olduğu görülüyor... Yeni maocu liderlerin Siao'yla yarışan maceracılığını, barış ve sosyalizm güçleri nefretle izliyorlar.

• nedim kısa

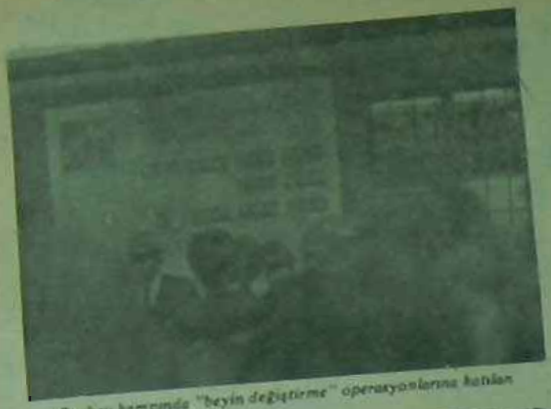

Dachau kampında "beyin değiştirme" operasyonlarına tutulan bazılarının resimleri

"Holocaust"

Nazizmin diriltilmesine geçit yok

MAHMUT ODABAŞI

Yakında TRT televizyonunda da gösterilecek olan bu Amerikan ve Alman ortak yapımı 22 - 23 - 25 - 26 ocak tarihlerinde Federal Almanya'nın 3. televizyon programında dizi olarak gösterildi. Bu seri, daha evvel de A.B.D.'de Kanada'da, İngiltere'de ve İsrail'de de gösterilmiş ve yankı bulmuştu.

Bir - iki dakika eksiği ile 8 saat süren bu süper produksiyon, seyirciye, Nazi Almanyası döneminde iki Alman ailesinin hikâyesini anlatıyor. Bu iki aileden birincisi Weiss'ler. Baba Weiss, musyenshanesi olan bir pratisyen hekim. Ana Weiss, burjuva kültürü ile yoğrulmuş, Alman kültürüne bağlı, müziği ve edebiyatı seven bir Berlin'li. Diğer aile Dorf'lar. Ailenin şefi, 1929 ekonomik krizde iflas etmiş olan financı, sosyal demokrat babanın oğlu, işsiz hukukçu Erik Dorf. Berlin'de yakın çevrelerinde oturan iki aile tanışmaktadırlar; Dr. Weiss, Erik'in hasta olan karısını tedavi etmektedir.

Gerald Green'in romanından alınmış olan konuyu, Martin Chomsky uygulamış. Bir (TITUS Production — USA) Herbert Brodkin produksiyonu. Martin Chomsky daha evvel yine büyük yankı bulan ve oynadığı zaman Amerika Birleşik Devletlerinde sokakların kalabalıklığını azaltdığı ROOTS ile, televizyonun ünlü Colombo - Kojak - Mannix'in değişik bölümlerini çeviren bir rejisör. Amerikan ölçülerine göre bir mini-süper produksiyon. Filmde görülen 150 oyuncu arasında yıldızlara rastlanmamasına karşılık, pek çok tanınmış tiyatro grubu yer almış.

Dizi, Federal Almanya'da oynandığı günlerde yankılar yaptı. Binlerce telefon edildi. Sahifelerce yazılar yazıldı ve saatlerce açık oturumlar seyredildi. Ve yığınların bilinç altında ne denli birikim varsa boşaltıldı, bir yerde, günah çıkaran toplum, yeni günahlar için hazır hale getirildi.

Ünlü "Stern" dergisi olayı 1 Şubat 1979 tarihli sayısında baş yazı şeklinde verdi ve "... Çok ödiektim..." başlığını attı.

Geçmişin bütün bu yanlışlarının şuuruna varmış olması gerekirken Alman toplumunda, bir devirde yahudilere uygulanan "mesek yasaklaması"na (Berufsverbote) bugün ancak belli çevreler karşı çıkıyor. Genel Kamuoyu ve aydınların büyük bir kısmı ses çıkarmıyor. Bu güne değin, mesek yasağı ile ilgili olarak, 1 milyon kişinin hakkında soruşturma yapıldığı, 8 bin kişinin sorguya çekildiği ve 4 bin kişinin işten atıldığı biliniyor.

HOLOCAUSTE filmi muhakkak ki, olayların analizi için yapılmamış. Ancak, bazı önemli olayların bu arada unutturulmasına da izin verilmemesi gerektiği kanısındayız. Şöyle ki:

Öldürülen 6 milyon Yahudi'nin dışında, yalnız 2 milyon Sovyet harp esiri açlık, soğuk ve hastalıkla başbaşa bırakılarak, 1 milyondan fazlası da SS'ler tarafından öldürülmüştü.

Dizide, Hitler'i destekleyen ve onu iktidara getiren Krupp'lardan, Tyyssen'lerden, ölüm gazlarını yapan I.G.Farben'lerden söz edilmiyor. Hitler ki, bu büyük tekellere, orta çağlarda bile görülmeyen işçi orduları temin etmiştir. Milyonlarca, Avrupa'nın dört bucağından gelmiş kadın-erkek bu firmaların iş yerlerinde, boğaz tokluğundan bile uzuna çalıştırılmışlardır. Binlerce çingene, çingene olduklarından öldürülmüştür.

600 - 800 bin kişi, o devrin deyimi ile "asil ırktan" gelmelerine, "has kanlı" olmalarına rağmen, Hitler nazizmine karşı çıktıkları için öldürülmüşlerdir.

Varşova Gehetto'sunda baş kaldırılanlar yalnız siyonistler değildirler. Ve filmde tüm baş kaldırı karşı koymalar siyonistlere mal edilmektedir. O devirde, ellerindeki olanakları kullanıp yardım etmeyen ve harekati ezilmeye terk eden, müttefiklerden filmde söz edilmemektedir.

Bugün Federal Almanya'da yaşayanların yarısından daha çoğunu 40 yaşından genç olanlar teşkil ediyor. Bu dönemle ilgili olarak pek çok kişi kendine, anne ve babasına, daha yaşlı tanıdıklarına, öğrencilerin öğretmenlerine sorular sorması zincirini doğuracak olacak bu filmin sonuçları bugün Federal Almanya'da gereken yere varamayacaktır. Dizi, konuya moral yönden yaklaşmış, sorunun politik yanına parmak basmamıştır. Nazizmin doğumundan ve nedenlerinden söz edilmemekte, konu, iyi Yahudilerin, kötü Almanlar tarafından öldürülmesi olayına indirilmektedir.

Dökümanter olarak gösterilen filmlerde olay çok daha sağlıklı ve gerçek olarak verilmektedir.

Dizi boyunca, Nazi rejimine herşeyleriyle karşı çıkmış olanlardan da söz edilmemektedir. Dizinin küçük bir yerinde, Berlin katedrali baş papazından, verdiği bir vaaz ile tutuklanması nedeniyle sözedilmekte. Ernst Thaelmann, Edgar Andre, Herbert Baum, Franz Jacop, Theodor Neubauer, Georg Schumann, gibi işçi sınıfı savaşçılarından, Rudolf Breitscheid, Erich Kuttner, Julius Leber, Adolf Reichwein gibi sosyal demokratlardan, Hans ve Sophie Schooll'dan, Protestan rahip Paul Schneider'den, Katolik Rahip max Josef Metzger'den, subay Harro Schulze-Boysen'den ve Kont Claus Schenk von Stauffenberg'ten hiç sözedilmemekte ve unutturulmaya çalışılmaktadır.

Bütün bu eksik olduğuna inandığımız vurgulamaların dışında dizi genel olarak antinazi, karanlıkları delmeyeyarayabilenbir çalışmadır. Bu yolda gerçekleştirilmemiş olsa bile, bu dizi bilimsel sosyalistler için, yığınlara gerçeklerin gösterilmesinde basamak olacaktır. Nitekim bugünkü Federal Almanya, harp suçlularının eyalet başbakanı olduğu, meclis araştırma komisyonlarında yalan beyanda bulunduğu tahmin edilen kişilerin Cumhurbaşkanı adayı olduğu, bir yahudi kadınından nazi olduğu için tokat yiyenlerin federal başbakan olduğu bir ülkedir. Bugün F. Almanya'da Nazi Almanyası'nda yüksek dereceli memur olan, veya harp suçluları olan 1 cumhurbaşkanının, 20 bakan ve müsteşar (Federal hükümette)'in 189 general, amiral ve yüksek rütbeli subayın, 1118 yüksek kademede hakim, savcı ve adliye görevlisinin, 244 yüksek dış işleri bakanlığı memurunun, 300 yüksek rütbeli polis ve Anayasa'yı koruma görevlisi (bizim MİT'in karşılığı)'nın bulunduğunu, 1968 yılında DAC kaynakları isimen ve yer göstererek bildirilmişti. Braunschweig'te toplanan 7. kongresinde, 600.000 genç işçiyi temsilen 146 delegenin katıldığı DEB her gün büyüyen tehlikesine bağlı olarak yasaklanmasını istedikleri NPD'nin (neo-nazi parti) her geçen gün daha fazla rey aldığı, günde ortalama 20.000 mektubun kontrol edildiği Federal Almanya'da bu film ileriki bir sanat gösterisi olabilir. Her ülkede olacağı gibi, bundan sonra da, ilerleyen faşizme Nazizme karşı inanmayanlar, inananlar, bilmeyenler, bilenler, bilmek istemeyenler, bilip de söylemeyenler, bilip de söyleyenler, sağır olanlar, iç çekenler, hiçbirşey anlamayanlar, anlayıp anlam vereneyenler, tereddüt edenler, duraksayanlar, çok geçirenler biraz az veya biraz çok, ortak sorumluluklarını taşıyacaklardır ve taşımaktadırlar kanısındayız.

●

Hitler, Joseph ve Magda Göebbels ile birlikte gittiği toplantıların birinde

Dachau'da ölüm hücreleri

sanat kısa kısa

Geçtiğimiz hafta yapılacağını belirttiğimiz "Tiyatro eleştirmenliği" konulu açık oturum Macar Tiyatro Eleştirmeni Joseph Bogel hastalandığı için ertelendi. Açık oturuma İşçi Kültür Derneği Genel Başkanı Yılmaz Onay, Cumhuriyet gazetesi yazarı Engin Kemdeniz de katılacaklardı.

* * *

Heykelkraş Mükremin Mungan ile ressam Balaban, yapıtlarını Almanya'da sergiledler. Alman basınını olumlu kiritiklerinin ardından, Alman televizyonu bu iki sanatçı ile program yaptı. Türk sanatını Almanya'da tanıtmak, ve Türkiyeli işçilerin uzaklaştırdıkları kültürlerine yaklaştırmak amacı ile düzenlenen bu sergi şimdiye değin Frankfurt, Mainz, Berlin ve Essen'de gösterildi. Mungan ve Balaban'ın yapıtları daha sonra, Hamburg, Munich, Köln, Nürnberg ve Bonn'da sergilenecek.

* * *

Orta Doğu Teknik Üniversitesi 1. Kültür ve Sanat şenliği devam ediyor. Şenliğe bu hafta, DTCF tiyatro kulüsü, ODTÜ oyuncuları, Ankara Deneme Sahnesi, BYYO tiyatro kolu, tiyatro dahında katılacaklar. Şenlikte ayrıca "Safranbolu'da Zaman", "Likya'nın Sönmiyen Ateşi" ve "Urartu'nun İki zamanı" adlı kısa metrajlı filmler de bulunmakta. 13 Mayıs'ta bitecek olan Şenlik'te, Julius Fuçik'in yazdığı Darağacından Notlar adlı kitabın filmi de gösterilecek...

* * *

Kent oyuncuları 4 Mayıs Cuma akşamından başlıyarak Ankara'da Anton Çehov'un yazdığı "Vanya Dayı" adlı oyunu sergileyecekler. Gösteriler Yeni Sahne'de yapılacak...

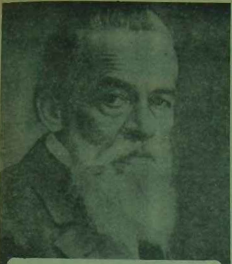

"Dimiter Blagoev, Bulgaristan Komünist Partisi'nin kurucusu ve Bulgaristan'da marksist fikirlerin gelişip yayılmasının ilk öncüsüydü. 1856'da dünyaya gelen Blagoev, devrimci faaliyete daha gençlik yıllarında İstanbul'da ulusal-devrim hareketi sırasında başladı. Rusya'da ilk "sosyal demokrat" grupların oluşturulmasına katıldı. 1891'de Bulgaristan Sosyal Demokrat Partisi'nin kuruluşunu yönetti. Bulgar dar-sosyalistler partisinin sınıf mücadelesinin çetin sınavlarından geçerek bolşevikleşme sürecine girmesi, Blagoev'in silinmez damgasını taşır. Blagoev, Dimitrov'un sözleriyle, 'daha savaşın sonunda bolşevikleşmeye başlayan ve 1923 yılı Eylül ayaklanmasının alevlerinden geçen Parti'nin, bir dar-sosyalist partiyken doğrudan doğruya bolşevik partisi niteliğini kazandığı dönemin başında', 7 Mayıs 1924'te öldü. Blagoev'in ölümünün 55. yılında O'nun maddeci dünya görüşüne dayalı, edebiyat üzerine düşüncelerinden örnekler sunuyoruz."

Ölümünün 55. yılında

Blagoev ve edebiyat

"Genellikle edebiyatın toplumsal yaşamın aynası olduğu söylenir; bu da tartışılmaz bir gerçektir."

"Edebiyat, toplumun düşünsel ve manevi gelişiminde güçlü bir öğedir. Edebiyatın kısıtlamalarla karşılaştığı yerlerde toplum yaşamın itici güçlerinden en önemlisini yitirmiş demektir. O zaman toplum karanlığın ve bilinmezliğin içine düşer. Başka bir deyişle ne mantıklı ereklerin, ne de belirli görevlerin bulunduğu hayvansal bir ortama dönülür. Ortamı, içgüdüler ve ilkel duygular işgal eder."

"Edebiyat, toplumun durumunu yansıtmanın yanısıra, bu toplumun ereklerini ve çabalarını dile getirmeye ve tutulan yolu aydınlatmaya yarar. Ve yine edebiyat, düşünsel ve manevi olguları çözümleyerek, bunların gerçek nedenlerini ortaya çıkarmaya çalışır."

"Edebiyat, toplumdaki görüş ve düşüncelerin iletişimini sağlar. Kendisi, bir toplumsal gelişimin ürünü olarak ortaya çıkar öte yandan da, içinden çıktığı toplumsal yaşamı etkiler."

"Edebiyat yaşama bağlı olmadığı ya da çevredeki olguları bırakarak gerçek-dışı dünyaya kapıldığı zaman zayıflamış demektir."

"Politik yazarın görevi, genellikle, zihinleri uyandırmak, düşünme yeteneğini geliştirmek, sorular oluşturmak ve bunları doğru bir biçimde çözmek için gerekli yolları belirtmektir."

"Edebiyatın toplumsal yaşamın bir yansıması olduğu herkesçe bilinir; hatta bu, kalıplaşmış bir düşünce haline gelmiştir. Eğer yaşam olay yönünden zengin değilse, edebiyatın kendisi de öyle olacaktır. Edebiyat gereçlerini yaşamdan sağlar, yaşam ve toplumsal olaylar ne denli karmaşıklaşırsa, edebiyatın uğraştığı sorunlar da o denli karmaşıklaşır."

"Eleştirinin gerçek amacı, yapıtın özünü, ya da Brandes'in deyimiyle, onun içindeki 'giz'i ortaya koymak, bu özü bir ölçüye vurmak ve ondaki değeri ortaya çıkarmaktır. Nihayet eleştiri, yapıtın özünün ne ölçüde uygun bir biçim içinde sunulduğunu ve ne ölçüde gerçeklikle uyuştuğunu gösterme çabasındadır. Bütün bunlarla eleştiri temel amacına, yani okuyucunun olguları, onların anlamını ve onları yöneten yasaları daha iyi anlamasına hizmet eder."

"Sanatçının dünya görüşü, düşüncesinin gelişiminin canlı imge ve tablolarla gösterme biçimini olduğu kadar, yapıtının özünü de belirler. Temel bir düşünce etrafında toplanmayan bir büyük sanat yapıtı düşünülemez. Bu düşüncenin seçimi, kaynağı, yapıt içindeki gelişimi bütünüyle sanatçının dünya görüşüne bağlıdır. Sağlam, yönlendirici bir düşünceden yoksun bir yapıtın hiç bir sanatsal değeri yoktur. Önemsiz, zayıf ve belirsiz bir düşünce, yapıtım kendisini de zayıf, belirsiz ve önemsiz kılar."

BU AŞAMADA

Türk-İş'i yargılamak

Şukran Kurdakul

1945'lerden - Cemiyetler Kanunundaki değişikliklerden- bu yana Türkiye'de sendikal hareket kendine özgü önemli değişmeler gösterdi.

1946, bilimsel sosyalizme bağlı kavga adamlarının İstanbul, İzmir, Ankara, Adana, Gaziantep, Samsun v.b. illerde değişik işkollarında kurdukları sendikaların faşizme en yatkın CHP'li başbakanlardan Recep Peker'e bağlı sıkıyönetimce kapatıldığı yıldır.

1947 ise, Prof. Sadi Irmak'ın Çalışma Bakanlığı döneminde, devlete en yakın uzmanlardan Rebii Barkın başkanlığındaki bir kurulun, CHP'ye bağlı sendikaları örgütlemeye çalıştığı yıl...

Kapatılan sendikaların o günkü koşullarda da sınıf savaşımı görevini üstlendiklerini "Sendika" (1946) gibi basın organlarındaki yazılardan da öğreniyoruz.

Rebii Barkın başkanlığındaki kurul, sendikaların çoğunu milli futbolcu, boksçu, ordudan ayrılan subay, astsubay, büyük fabrikaların yönetim işlerinde çalışan memur vb. kişilerden oluşmuştur. Bunların da görevi işçi sınıfının sınıfsal bilinç kazanması yolundaki istencini saptırmak olduğunu bilmeyenimiz kalmıyor.

Türk-İş 1947'lerde bu amaçla kurulan örgütlerin ağababasıdır.

1960'lardan sonra ise 27 Mayıs çıkışlı nice düşün adamı, politikacı, kalem erbabı Seyfi Demirsoy - Halil Tunç ikilisinin güdümündeki araştırma, bilim, basın kurullarında görev aldılar.

Oysa aynı evrede Türk-İş'in kasalarına Amerikan doları giriyordu, Amerikan doları...

Amerikan sendikacılığının ünlü uzmanları Türk-İş'in yüksek düzeyde eğitiminden sorumluydular.

İşte bu gerçek bize aşağıdaki yargıyı yazma hakkını vermektedir.

Türk-İş Amerikan sendikacıları ile bizim kilit adamlar birlikteliğinin ürünüdür.

Halil Tunç, 29 yıllık öyküsünü hangi üslupla yazarsa yazsın, Türk-İş, Türkiye işçi sınıfının bilinçlenme aşamasına taş koyma görevini yaparken bizim (bilimsel sosyalistlerin) iki işlevi savsaklamadan yerine getirmemizi önleyememiştir.

BİR, işçi sınıfımızın kendisi için sınıf olma bilinci kazanması yolundaki çabalarımızı...

İKİ, kendi içindeki çelişkilerin yarattığı bunalımdan yararlanmamızı...

Burada Türk-İş derken, Seyfi Demirsoy-Halil Tunç ikilisiyle birlikte, her tan yeri ağarırında tepeden sosyalizm inecek diye bekleşen Abdülnasır hayranlarını da kastettiğim açıktır.

Hangi aşamaya özgü olgulardır bunlar?

TİP'in kurucusu nice sendikacının bile benim 'Türk-İş' in özünden rahatsız olmadığı aşamaya özgü olgulardır.

O günlerde Türk-İş gerçeğini elimizden geldiğince bir de Şaban Yıldız'la birlikte bir kitapçıkta ortaya koymaya çalıştık:

"Sosyalist Açıdan Türk-İş Yargılanıyor..."

Şöyle yargılar vardı o kitapçıkta:

"... Türk-İş yöneticilerinin sakat tutumu sonunda, Amerikan ajanları Türk-İş bünyesine de sızmış, uzman adı ile Türk-İş'in düzenlediği seminerlere katılan ve Türk-İş'in yayınlarında rol oynayan bu kişiler, Türk işçi sınıfının uyanmaması, sorunlarına sahip çıkmaması için binbir türlü manevra çevirmişlerdir, yine de çevirmektedirler. Türk-İş'in düzenlediği seminerlerde bu uzmanlar yıllardanberi sendikalarımıza Amerika'nın bürokratik, patron özentili, lüks hayat süren ve sınıf savaşını bir yana atıp, işverenlere eyvallah etme yolunu tercih eden sendika tipini sağlık vermektedirler.

"Türk-İş yöneticileri ile, Türk-İş'in kilit noktalarını uzman adı altında ele geçirmiş Amerikan ajanları bu noktalardan uzaklaştırılmadıkça Türkiye işçi sınıfı, emperyalistler ve onların yerli ortakları tarafından daha uzun yıllar sömürülmeye mahkumdur. Amerikan emperyalizminin dev bir ahtapot gibi ablukaya aldığı yurdumuzu bu saldırıdan kurtarmak ve bağımsızlığa kavuşturabilmek için emekçi ve işçilerin devlet hizmetinde, siyasi bir örgüt olarak ağırlıklarını duyurmaları, daha açıkçası, işçi ve emekçilerin gerçek sahibi oldukları iktidara gelmeleri sonunda mümkün olacaktır" (sf. 16-17).

Şimdi günümüzün koşullarına uygun rüzgarlar estiriliyor Türk-İş'te.

Bir sosyal demokrasi havalarından... Bir güdümlü demokrasi havalarından...

İşçi sınıfı da yutacak... Öyle mi?

KALEMLERİMİZİN, FIRÇALARIMIZIN ÖZGÜRLÜĞÜNÜ KORUYABİLMEK İÇİN...

"Milliyet Sanat" dergisinde Alpay Kabacalı, "Yazar ne ile yaşar" başlıklı yazı dizisinde çok ilginç gerçekler sergiliyor. Sultan Hamid döneminden, Mustafa Kemal Atatürk dönemine, yayıncılıkta kapitalist gelişmelerin alabildiğine hızlandığı, kitapçılığın, dergiciliğin, bankaların yan kuruluşları haline geldiği günümüze kadar...

Birçok üstadın siyasal iktidarla olan alış verişleri de somutlanıyor bu yazılarda.

"Çağdaş Türk Edebiyatı - Meşrutiyet Dönemi" adlı kitabımda bu sorunu genel bir araştırma çerçevesinde vermeye çalışmıştım.

Edebiyat tarihimize "Edebiyat-ı Cedideciler, ya da Servet'i fünuncular olarak geçen 14 şair ve yazardan büyük çoğunluğu şu özelliklerde birleşiyordu:

BİR, Kurtuluş Savaşına katılmamak...

İKİ, Abdülhamid döneminde sarayda "mabeyn kâtipliği gibi, resmi görevler almak...

ÜÇ, İttihat ve Terakki iktidarında palazlanmaya başlayan burjuvaziye yatmak...

DÖRT, Mustafa Kemal Atatürk döneminde hayatta kalmışlarsa (ki onbiri yaşamaktadır) elçilik, milletvekilliği, Darülfünun müderrisliği (Üniversite okutmanlığı) vb. türden işlerle yöneticiler katına sokulabilmek...

Tek Parti döneminde şairlerin, yazarların, ressamların, yontucuların sanatlarını "resmileştirmesi" olayının doğal sayılması Osmanlı geleneğine bağlanabilir.

Ama, sanat emekçilerinin bugün de bu geleneği kırıp parçalama yolunda büyük bir istenç gösterdiğini söyleyebilir miyiz? Çoğunluk günümüze özgü uzlaşma koşullarından hoşnut mudur? Değil midir?

1947'lerde, sadece *Yapı ve Kredi Bankası*'nın "Aile" ve "Doğan Kardeş" dergilerini çıkarması olaydı.

Bugün bankaların çocuk dergisi çıkarmasını, çocuk tiyatrosu kurmasını çocuklararası yarışmalar düzenlemesini nerdeyse biz bile doğal karşılar duruma geleceğiz.

1947'lerde, Vedat Nedim Tör gibi düşünsel grafiğini çok iyi bildiğimiz kişilerin denetimindeki "Aile" dergisinde, "Missuri" zırhlısına hoş geldin şiirleri yayımlanması olaydı.

Bugün uluslararası tekellere bağlı kuruluşların mal fazlasını önlemek için milyonlarca liralık "reklam kampanyaları"nda sanatın kapitalin güdümüne girmesini neredeyse doğal karşılar duruma geleceğiz.

Doğru bir yargı mıdır bilmiyorum. Ama düşünmemiz gerekir.

1947'lerde sendikal hareketi güdümüne alma planlarını uygulamaya başlayan iç kapital ile bacanağı dış kapitalin düşün adamının, yazarın, sanatçının yakasını bırakmayı da - iş icabı - gündemine almıştır.

Kalemlerimizin, fırçalarımızın özgürlüğünü koruyabilmek, "birey olmak" türünden geçerliği tartışma götüren kavramlara bağlı değil.

Örgütlenme gücümüze, direncimize, başarımıza bağlı.

Örgütlerimizde kendimizi "tek bir ağaç gibi bir ve bir orman gibi kardeşçesine" duymamıza bağlı.

Avrupa parlamentosu seçimlerine dogru 2

Kıta çapında sınıf mücadelesi

DOGAN ÖZGÜDEN

10 Haziran'da yapılacak Avrupa Parlamentosu seçimleriyle ilgili ilk yazımızda, tek dereceli oyla, yani seçmen yaşındaki tüm AET üyesi ülkeler yurttaşlarının doğrudan sandık başına gitmeleriyle seçilecek bu supranasyonal (uluslarüstü) organın hangi amaçlarla oluşturulmak istendiğini, kapitalizmin eşitsiz gelişme yasasının daha bunbarca işlendiği bu topluluk içerisinde merkezcil ve merkezkaç süreçlerin nasıl çalıştığını, işçi sınıfı partileri de dahil, çeşitli siyasal disiplinlerin hangi nedenlerle bu seçim kampanyasına kadıklarını özet olarak belirtmiştik.

Büyük bir isim taşıyan ve entegrasyonistlerin kafasında gelecekteki "Avrupa Birleşik Devletleri"nin veya "Avrupa Devletleri Konfederasyonu"nun yasama organı olarak görülen Avrupa Parlamentosu, aslında bugünkü statüsüyle, hemen hemen hiçbir yetkisi olmayan göstermelik bir kurul niteliğindedir.

ABD'nin patronluğu altındaki Trilateral'in Avrupa şubesini oluşturan Avrupa Toplulukları'nda bugün için asıl söz sahibi olan, ortak siyasetleri belirleyen supranasyonal organ, Avrupa Toplulukları Komisyonu'dur.

Bilindiği gibi, Avrupa Toplulukları, daha önce ayrı ayrı komisyonlar tarafından yönetilen üç topluluktan oluşmaktadır: 1952'de kurulan Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu, 1958'de kurulan Avrupa Ekonomik Topluluğu ve nihayet 1958'de kurulan Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu. 1967'den itibaren her üç topluluk için bir tek yürütme organı, yani tek komisyon kurulması kararlaştırılmış ve böylece Avrupa Toplulukları Komisyonu doğmuştur.

Bu komisyonun 13 üyesi, üye dokuz ülkenin hükümetlerinin üzerinde görüş birliğine vardıkları kişilerden oluşmaktadır. Avrupa Toplulukları Komisyonu'na, topluluğun teknokrasisi de denilebilir. Ücretleri ayda 4.000 DM ile 10.000 DM arasında değişen 10 bini aşkın teknokrat Komuta eden Komisyon Trilateral'in öngördüğü stratejik hedeflere uygun olarak belirlediği tüm karar tasarılarını, örgütün karar organı olan Bakanlar Konseyi'ne, bir başka deyişle Avrupa Konseyi'ne sunmakla ve alınan kararları uygulamakla görevlidir. (Türkiye'nin de ortak bulunduğu ve Avrupa Toplulukları ile hiçbir ilgisi bulunmayan, sadece uluslararası siyasal danışma örgütü niteliğindeki Avrupa Konseyi ile, topluluğun karar organını oluşturan Avrupa Bakanlar Konseyi'ni birbirine karıştırmamak gerekir.)

Avrupa Bakanlar Konseyi'nin, teknokratlar Komisyon'undan gelen önerileri geri çevirdiği pek görülmemiştir. Sadece zaman zaman üye kapitalist ülkeler arasında belli malların pazarlanması ya da alan paylaşımı konusunda ihtilaf olduğu zaman ilgili öneriler Bakanlar Konseyi'nde bir süre askıda kalmakta, ancak geç de olsa, Trilateral mutemedlerinin uzlaştırıcı formülleriyle eninde sonunda Komisyon'un önerileri "yasa" niteliği kazanmak-

Esasen Bakanlar Konseyi'ni oluşturan dokuz ülkenin dışişleri bakanları zaman zaman bu konseydeki koltuklarını devlet ve hükümet başkanlarına terketmektedirler. Önemli konular, dokuz ülke başbakan veya devlet başkanlarının katıldığı üst seviyelerdeki toplantılarda sonuca bağlanmaktadır. Aslına bakılırsa, dokuz ülke devlet ve hükümet başkanlarının toplantısı da bir formaliteden ibarettir. Stratejik kararlar son yıllarda adet haline getirilen zirve toplantılarında süper kapitalist devletlerin başları tarafından alınmaktadır. Hattâ bazen yedi süper kapitalist devlet başkanının bir araya gelmesi dahi gerekli görülmemekte, örneğin son Guadeloupe zirvesinde olduğu gibi, ABD Başkanıyla sadece Federal Almanya, Fransa ve İngiltere devlet ve hükümet başkanlarının bir araya gelmesi dahi yeterli olmaktadır.

Bu supranasyonal işleyiş içerisinde Avrupa Parlamentosu'nun bugüne kadar ki işlevi "dostlar alışverişte görsün" olmaktan ileri gidememiştir. Hattâ birçok Avrupalının, böyle bir parlamentonun varlığından dahi haberi yoktur. Bir ay Fransa'nın Strasbourg kentinde, öteki ay Lüksemburg'un başkentinde birer hafta süreyle toplanan, komisyonları ise Brüksel'de çalışan Avrupa Parlamentosu'nun, kağıt üzerinde, Avrupa Toplulukları Komisyonu'na güvensizlik oyu verme hakkı vardır, ancak Trilateral'in teknokrat kurmayına böyle bir güvensizlik oyu verilebileceği, topluluğun gerçek yapısı göz önünde tutulursa, hayal bile edilemez.

260 milyon Avrupa'lıyı temsil ettiği varsayılan Avrupa Parlamentosu, halen, ulusal parlamentolar tarafından seçilmiş 198 üyeden oluşmaktadır. Her ulusal parlamento, Avrupa Parlamentosu'na kendi temsilcilerini seçerken, o ülkedeki siyasal partilerin seçimlerde aldıkları oy oranını gözetmektedirler.

Mevcut Avrupa Parlamentosu'nda 198 üyenin ülkeler itibariyle dağılımı şöyledir: Federal Almanya 36, Fransa 36, İngiltere 36, İtalya 36, Belçika 14, Hollanda 14, Danimarka 10, İrlanda 10, Lüksemburg 6.

Çeşitli siyasal partilerin Avrupa Parlamentosu'nda temsil durumu ise şöyledir:

KOMÜNİSTLER: İtalya 12, Fransa 4, Danimarka 1.

SOSYALİSTLER: Federal Almanya 15, Belçika 5, Danimarka 3, Fransa 8, İngiltere 18, İrlanda 2, İtalya 5, Lüksemburg 2, Hollanda 6.

HRİSTİYAN DEMOKRATLAR: Federal Almanya 18, Belçika 7, Fransa 3, İrlanda 3, İtalya 15, Lüksemburg 2, Hollanda 5.

AVRUPA TUTUCULARI: Danimarka 1, İngiltere 16.

DEMOKRATLAR: Danimarka 1, Fransa 11, İrlanda 5.

LİBERALLER VE BENZERLERİ: Federal Almanya 3, Belçika 2, Danimarka 4, Fransa 10, İngiltere 1, İtalya 2, Lüksemburg 2, Hollanda 3.

Görüldüğü gibi bugünkü siyasal komposizyonuyla, Avrupa Parlamentosu, elinde geniş yetkiler olsa bile, bunları tekelci sermayenin çıkarlarından ve Trilateral'in uzun erimli hesaplarından yana kullanmakta tereddüt etmeyecektir. 198 üyeli Avrupa Parlamentosu'nda 64 sosyal -demokrat'ın ve 1000'den fazla sağcı-tutucu politikacının manevralarına göğüs germek ve mücadele etmek durumunda sadece 17 kişilik bir komünist grup bulunmaktadır.

Avrupa Kıtasında tüm milliyetlerden işçiler uluslararası tekellere karşı birleşiyor.

Avrupa çapında sağ çoğunluğa doğru...

Avrupa Bakanlar Konseyi'nin 20 Eylül 1976 tarihli kara-nyla Avrupa Parlamentosu'nun doğrudan oyla seçilmesi, üye sayısının artırılması ve ulusal parlamentoların bazı yetkilerinin bu supranasyonal organa devredilmesi öngörülmüştür.

Aslında böyle bir organın oluşturulması hesapları çok eskiye dayanmaktadır. Ancak arada bir gündeme getirilen bu projeye, AET liderleri arasında İkinci Dünya Savaşı'ndan kalma tek yurtsever olan Fransa Cumhurbaşkanı General de Gaulle ısrarla karşı çıkmış, birleşik veya federal bir Avrupa tezine karşı "Vatanlar Avrupa"sı tezini ısrarla savunmuştur.

Ne var ki, General de Gaulle'ün ölümünden sonra entegrasyonistlerin karşısındaki önemli bir engel kalkmış, halefi Pompidou generalin izinde yü-

Trilateral'cilerin şantajları karşısında boyun eğerek Bakanlar Konseyi'nde supranasyonal organın yaratılmasına evet demek zorunda kalmıştır. Fransa'da Avrupacıların bu saldırısının başını Giscard d'Estaing çekmiştir. Üçlü'nün mutemed adamı, bu "tarihsel" hizmetinin ödülünü, kısa zamanda Fransa Cumhurbaşkanlığı'na getirilmekle almıştır.

Fransız Komünist Partisi'nin gerçek yurtsever direnişe rağmen, de Gaulle mirasçılarının ihanete varan kaypak tutumları sonucu, Avrupa Bakanlar Konseyi'nin kararı Fransız Parlamentosu'ndan da geçirilmiştir.

Daha önce değindiğimiz "eşitsiz gelişme yasası"nın yarattığı merkezkaç direnişler, İngiltere'nin, bu supranasyonal organ yaratma projesinde bir süre daha direnmesine yolaçmışsa da, bu direniş de çok geçmeden kırılmış, ada kıtaya tabi kılınmıştır.

10 Haziran'da seçilecek Avrupa Parlamentosu'nda dokuz ülke toplam 410 üye ile temsil edilecektir. Üyelerin ülkelere göre dağılımı şöyle olacaktır:

Federal Almanya Cumhuriyeti	81 üye
İngiltere Krallığı	81 üye
İtalya Cumhuriyeti	81 üye
Fransa Cumhuriyeti	81 üye
Hollanda Krallığı	25 üye
Belçika Krallığı	24 üye
Danimarka Krallığı	16 üye
İrlanda Cumhuriyeti	15 üye
Lüksemburg Dükalığı	6 üye

Yukarıdaki listeden de anlaşılacağı gibi, 410 üyeli Avrupa Parlamentosu'nda oy çoğunluğu büyük kapitalist ülkelere aittir. İleride bu parlamentonun yetkileri daha da artırıldığı, ulusal parlamentoların yetkileri de bu supranasyonal organa terkedildiği takdirde, Batı Avrupa, siyasal bakımdan da tam anlamıyla, Federal Almanya'nın başını çektiği tekelci sermayenin yönetim ve denetimi altına girecektir. Böyle bir parlamentoda işçi sınıfının çıkarlarını temsil eden siyasal partilerin oluşturacağı grubun çoğunluğu elde etmesi, mevcut koşullarda olanak dışı görülmektedir. Hesap da zaten buradadır.

Bugün İtalya'da, Fransa'da komünist partilerin, şu ya da

gelmeleri gündemdedir. Yarın Avrupa Topluluğu'na katılacak olan diğer üç güney ülkesi, İspanya, Portekiz ve Yunanistan için de aynı olasılık söz konusudur. Ulusal parlamentoların belli yetkileri uluslarüstü parlamentoya devredildiği takdirde, bu ülkeler de merkezi sermaye egemenliği altına sokulmuş olacak, bu ülkelerin işçi sınıfı partilerinin etkinlikleri yerel sorunlarla sınırlı kalacak, uluslararası planda bu ülkeler adına da Avrupa Parlamentosu'nun sağcı ya da reformist çoğunluğu söz sahibi olacaktır.

Bu kıta çapındaki siyasal arenaya, reformist ve sağ partiler birleşik güç halinde girmek üzere şimdiden kendi ittifaklarını yaratmışlardır. Hatta bazı partiler, Avrupa çapında "parti"ler oluşturmuşlardır. Örneğin Hıristiyan Demokratlar, entegrasyonist Belçika eski başbakanı Leo Tindemans'ın başkanlığında bir Avrupa Halk Partisi kurmuşlardır. Liberaller, Lüksemburg Başbakanı Gaston Thorn'un başkanlığında AET Liberal ve Demokrat Partiler Federasyonu'nu oluşturmuşlardır. Dokuz ülkenin sosyal demokrat partileri ise, Ocak 1979 başında Brüksel'de bir araya gelerek Avrupa seçmenlerine "Ortak Çağrı" yayınlamışlardır. O kadar ki, bu toplantıya, halen Avrupa Topluluğu'na üye olmadıkları halde, üyelikleri gündemde bulunan Portekiz ve İspanya'nın sosyal demokrat partileri de katılmışlardır.

Tekelci sermayenin entegrasyon planı, bir bakıma, Avrupa ülkelerindeki sınıf mücadelesini, kıtasal bir boyuta ulaştırmaktadır. Avrupa Parlamentosu seçimlerinde gerici ve reformcu ideolojilere ve siyasetlere karşı, işçi sınıfının ideolojisi ve siyaseti kıtasal mücadele verecektir.

Ancak, sosyal demokrat, tutucu ve liberal partiler bu seçimlere ortak listelerle katılırken, dokuz ülkenin komünist partileri, Avrupa parlamentosu seçim kampanyasını, her ülkenin özgül koşullarına göre ayrı ayrı yürütmek kararı almışlardır. Bunda, her bir komünist partisinin, Avrupa parlamentosu seçimlerini farklı değerlendirmesinin rolü vardır.

İşçi sınıfı partilerinin bu konudaki değerlendirmelerini gelecek yazılarda ayrıntılı yanıtmaya çalışacağız.